

Knihovna

Genius loci...

Výroční zpráva Knihovny Univerzity Palackého v Olomouci 2021

Když se řekne knihovna ...

K	L	I	D	Q	R	E	Š	E	R	Š	E	Ž	K
S	Á	Y	Z	K	O	U	Š	K	Y	W	X	Č	A
L	S	Ě	Ů	V	Z	D	Ě	L	Á	N	Í	J	T
U	K	Č	E	T	B	A	Ř	K	N	I	H	Y	A
Ž	A	Y	W	E	B	I	N	Á	Ř	E	B	Š	L
B	L	V	Ý	P	Ů	J	Č	K	A	Í	B	I	O
Y	H	K	N	I	H	O	V	N	Í	C	I	N	G
Q	G	A	K	V	I	Z	I	C	E	G	S	F	I
Š	K	O	L	E	N	Í	K	Ú	W	M	Q	O	Z
C	D	R	U	H	Ý	D	O	M	O	V	F	R	A
R	E	L	A	X	A	C	E	V	B	S	N	M	C
N	O	Č	N	Í	S	T	U	D	O	V	N	A	E
Ž	S	T	U	D	I	U	M	M	O	Ý	Ě	C	Ž

Knihovna UP v roce 2021 a co se podařilo

Pohled ředitelky KUP	3
----------------------------	---

Ústřední knihovna:

Oddělení bibliografických –informačních služeb.....	7
Oddělení doplňování fondu.....	14
Oddělení zpracování fondu.....	15
Oddělení výpůjčních služeb a ochrany fondu.....	19

Oborové knihovny

Britské centrum.....	24
Oborová knihovna Cyrilometodějské teologické fakulty.....	30
Oborová knihovna Fakulty tělesné kultury.....	32
Oborová knihovna Fakulty zdravotnických věd.....	34
Oborová knihovna Lékařské fakulty.....	38
Oborová knihovna Právnické fakulty.....	40
Oborová knihovna Přírodovědecké fakulty.....	43

Přílohy

Příloha č. 1 – Otevírací doba Zbrojnice 2021

Pohled ředitelky KUP

Rok 2021, druhý rok pandemie.

Shrnutí

KUP poskytovala veškeré služby studentům a akademikům, které bylo možné za dané situace epidemie covid 19 poskytovat, a sice – půjčování, vracení, prolongace, rezervace, informační služby, kopírovací služby, skenování. Byl přenastavený automatizovaný knihovnický systém, pozastaveny pokuty.

Vracení knih probíhalo výhradně přes biblioboxy, případně poštou.

V zájmu zkvalitnění online poskytovaných služeb bylo rozhodnuto o uzavření smlouvy na proxy server. Byly dokoupeny dva biblioboxy ke stávajícím 4, telefony pro horké linky a špičkový skener BookEye 5.

KUP rozšířila služby a odborné činnosti v online režimu – webináře, semináře, konzultace, výuka, školení, poradenství EIZ, rešeršní činnost. Nutností je zřízení pracovní pozice pro koordinátora OA a OS.

Až do 16.5.2021 pracovala KUP vzhledem k uzavření budov UP + knihoven ČR v bezkontaktním režimu a v online režimu, poté již bylo možné otevřít pro prezenční návštěvy, v omezeném režimu a bez studoven.

Od 16. 5. 2021 KUP otevřela v režimu 8 -17 hodin a zůstala otevřená výjimečně i přes prázdniny, aby vyšla vstříc studentům, kteří již druhým rokem čelili velmi ztíženým podmínkám ke studiu.

Od zimního semestru 15. 9. 2021 se ÚK Zbrojnice vrátila k obvyklé plné otevírací době po-čt od 8 do 22 hodin, v pátek do 19 hodin, a také k sobotnímu režimu 9-16 hodin, ostatní pobočky rovněž prodloužily otevírací hodiny a řídily se přitom situací na svých fakultách.

Noční studovna byla k dispozici od října 2021, po dokončení rekonstrukce toalet.

Přes všechna omezení činila návštěvnost KUP (Zbrojnice a poboček) cca 170.000 uživatelů (z toho ÚK ve Zbrojnici cca 74.000).

Největší návštěvnost zaznamenaly knihovny LF a FZV, vzhledem k tomu, že tyto fakulty zůstaly v provozu a studenti pomáhali zvládat situaci v nemocnicích, OHS i jinde.

Knihovníci vyzvedli a zpracovali téměř 20.700 knih vrácených přes biblioboxy (nárůst o 2.000 v porovnání s r. 2020; v předcovidové době to bylo cca 8.000 knih).

Odborná oddělení BIS a MVS, akvizice, katalogizace pracovala standardně i ve ztížených podmínkách – střídali se v kancelářích, vozili si knihy ke zpracování domů a zpět, v menší míře využili home office, pokud to charakter práce dovozoval. Objednávky pro fakulty byly průběžně vyřizovány. Proběhlo VŘ na odběr zahraničních časopisů pro celou UP, vítězem se stalo tentokrát Suweco.

Porady vedení se konaly výhradně online a v zájmu péče o co největší psychickou pohodu vedoucích každotýdenně.

Ve zvýšené míře se KUP rovněž věnovala revizím fondu, vyřazování, hygieně a úklidu.

K přenosu nákazy mezi zaměstnanci díky promyšlené organizaci práce, důslednému dodržování hygienických opatření, střídání na pracovištích a částečným home office nedošlo.

KUP při všech svých činnostech dodržela všechna hygienická opatření a epidemiologické podmínky a nařízení ze strany UP, vlády, MZ, MK, MŠMT, NK a ÚKR. Zaměstnanci byli vybavení nanorouškami, respirátory, rukavicemi, dezinfekcí, antibakteriálními mýdly.

KUP v roce 2021 hospodařila s dotací 40 mil. Kč. Hospodaření ukončila díky bedlivému sledování jednotlivých položek účetní osnovy s výsledkem v plusu. Konečný doklad bude zpracován EO RUP.

Highlights 2021

Oborové knihovny LF a FZV

Nový studijní a odpočinkový prostor pro studenty v zadní části časopisecké studovny LF.

Prodloužení otevírací doby do 18 hodin.

Oborová knihovna PF

Přestěhování cca 30 tisíc knihovních jednotek do nových prostor.

ÚK Zbrojnice

Rekonstrukce toalet, přízemí a 1. patro.

Dovybavení jazykové a počítačové učebny na hybridní úroveň, přízemí, z projektu ČŽV.

Britské centrum

Konečné rozhodnutí vedení UP o tom, že BC zůstává ve stávajících prostorách přízemí Zbrojnice a nebude již uvažováno o jeho přesunu na tř. Svobody 8. Tím končí 3leté fungování centra v provizorních podmínkách a lze přikročit k finálnímu dovybavení a dozařízení.

Ředitelka knihovny

Kromě časově náročného organizování zcela odlišné logistiky práce a zabezpečování provozu KUP věnovala zvýšenou péči udržení psychického a fyzického zdraví zaměstnanců.

Zapojila KUP jako vysoce participující knihovnu do přípravy CRP 18+VŠ knihoven ČR na téma blended learning.

Zasadila se o zavedení stravenkového paušálu pro univerzitní zařízení UP.

Jako členka Výkonného výboru AKVŠ ČR pracovala na aktivitách asociace. Administrovala Fond podpory zahraničních cest (online konference a letní školy). Iniciovala novinku: odborné stáže pro knihovníky ČR, tzv. „Erasmus po Česku“. Tři běhy těchto stáží se uskutečnily přímo v KUP na téma katalogizace, evaluace ze strany stážistů byla v superlativech. Další stáž proběhla na ČZU, téma: informační vzdělávání knihovníků jako lektorů.

Konference Bibliotheca academica v Liberci, kterou s VV připravovala programově i organizačně celý rok, se v posledním možném termínu 1.-3.11. se uskutečnila

prezenčně. H. Sedláčková prezentovala první ročník „Stáží pod křídly AKVŠ“. VV Asociace aktivně podporoval své členské knihovny a pomáhal v nastavení a konzultaci nových činností a organizace práce.

Vyhověla požadavku FF a zorganizovala převoz a umístění obrazů J. Havlíčka ve Zbrojnici (darovací smlouva pro UP z r. 1994).

Přednášku pro U3V o knihovně připravila online.

Pro tzv. „Seznamovák AIESEC“ prezentovala 2 přednášky o možnostech KUP pro první ročníky UP v kempu Mohelnice.

Akce uskutečněné v r. 2021

Termín	Popis aktivity
22. 02. – 26. 02. 2021	Týden s EIZ Komunikační aktivita zaměřená na propagaci elektronických informačních zdrojů. Webináře, zkušební přístupy, soutěže.
Březen 2021	Březen měsíc čtenářů Šest online videí.
18. 06. – 19. 06. 2021	Z Letňáku na Zbrojnici a zpět Pro stánek Zaparkuj jsme poskytli omalovánky a knihokvíz. K dispozici byla i SWAP knihovna.
11. – 12. 09. 2021	Dny evropského dědictví Zpřístupnění Knihovny Zbrojnice k individuálním prohlídkám, vystavení starých tisků.
21. 09. 2021	Speak Dating Konverzace v anglickém jazyce realizované Britským centrem KUP. Ve spolupráci s Vědeckou knihovnou v Olomouci a Eurocentrem Olomouc.
22. 09. 2021	Noc literatury Čtení knih v kapli Božího Těla na Konviktu. Ve spolupráci s Knihovnou města Olomouce a Vědeckou knihovnou v Olomouci. Hosté: Valérie Zawadská, Lukáš Melník, Jakub Rousek, Jiří Přibyl.
22. 09. 2021	Meet UP Prezentace služeb KUP včetně prezentace nabídky elektronických informačních zdrojů, kvíz pro zájemce, čtecí koutek se SWAP knihovnou.
24. 09. 2021	Noc Vědců Dvě komentované prohlídky na téma Zbrojnice v proměnách času ve spolupráci s olomouckým průvodcem Tomášem Krylem. Šest online videí.

	Přednáška Heleny Sedláčkové „Čas, knihovny a knihovníci“ pro návštěvníky
01. 10. 2021	Setkání absolventů Dvě komentované prohlídky na téma Zbrojnice v proměnách času ve spolupráci s olomouckým průvodcem Tomášem Krylem. Přednáška Heleny Sedláčkové „Čas, knihovny a knihovníci“ pro návštěvníky

Pořízené propagační předměty za 2021:

- Omalovánky KUP (3x100ks)
- Knihokvíz (3x100ks)
- Lehátka 5 ks (3x KUP, 2x BC)

Původně plánované, ale zrušené akce

Situace obdobná jako v r. 2020, aktivity jsou zrušené či přesunuté do online.

Nekoná se ani již jednou odložený 4. ročník Knihovnického turnaje v pétanque 3 olomouckých knihoven (KUP, KMOL, VKOL)

Neuskutečnily se ani Vánoce pro všechny.

Nelze vydávat ISIC karty na začátku semestru pro studenty v časopisecké studovně.

Mgr. Helena Sedláčková

Ředitelka KUP

Oddělení bibliograficko-informačních služeb (BIS)

Elektronické informační zdroje (EIZ)

CzechELib – Národní centrum pro elektronické informační zdroje

<https://www.czechelib.cz/cs/>

Univerzita Palackého v Olomouci i nadále pokračuje v projektu CzechELib, který na období 2018–2022 zajišťuje přístup do vybraných odborných databází. Zdroje, které máme nasmlouvané, jsou tímto projektem podpořeny dotací Evropské unie ve výši 50–70 %.

Stejně tak se využívá i program **VISK 8/A Informační zdroje**, který realizuje Národní knihovna ČR, a díky němuž se každoročně obnovuje přístup do mediálních databází Anopress a PressReader.

Mimo tyto zdroje se podařilo v průběhu roku smluvně zajistit předplatné zcela nového nástroje **Writefull**, který poskytuje pokročilou korekturu textů v angličtině a je určen především jako pomůcka pro autory publikující své odborné články v anglickém jazyce.

Portál EIZ UP

Webová aplikace Portál EIZ UP (<https://ezdroje.upol.cz>) je vstupní branou pro přístup k elektronickým informačním zdrojům (dále jen EIZ nebo e-zdroje). Poskytuje nejen přístupové linky, ale rovněž informace o obsahu a aktuálních změnách v EIZ, případně nabídky zkušebních přístupů do databází a informace o školeních a aktivitách souvisejících s EIZ. I v průběhu roku 2021 bylo provedeno několik důležitých inovací pro zjednodušení práce s e-zdroji. Především byla zakoupena licence pro software EZproxy, umožňující uživatelům jednodušší přístup k e-zdrojům mimo univerzitní počítačovou síť. Byla vytvořena nová záložka o publikování, která nabízí uživatelům základní informace o nástrojích, metodách a postupech, které by měly pomoci především autorům začínajícím s odbornou publikační činností.

Uživatelská aktivita na Portále EIZ UP zůstává přibližně stejná jako v uplynulém roce. Odráží situaci vztahující se k pandemií Covid-19, kdy zhruba do poloviny května byla Knihovna Univerzita Palackého zcela uzavřená a uživatelé tak měli přístup především k elektronickým informačním zdrojům. Po znovuotevření knihovny dočasně klesl počet přístupů k e-zdrojům a znovu se začal navyšovat na začátku zimního semestru 2021, kdy vzrostla potřeba i zájem uživatelů v souvislosti s jejich výukou.

Aktivita na Portále EIZ UP byla sledována prostřednictvím Google Analytics.

Graf návštěv za období 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021

Domovská stránka Google Analytics

Uživatelé

41 tis.

↓ 18,4 %

Návštěvy

123 tis.

↓ 13,0 %

Míra okamžitého opuštění

0,12 %

↑ 104,6 %

Doba trvání relace

2 min 42 s

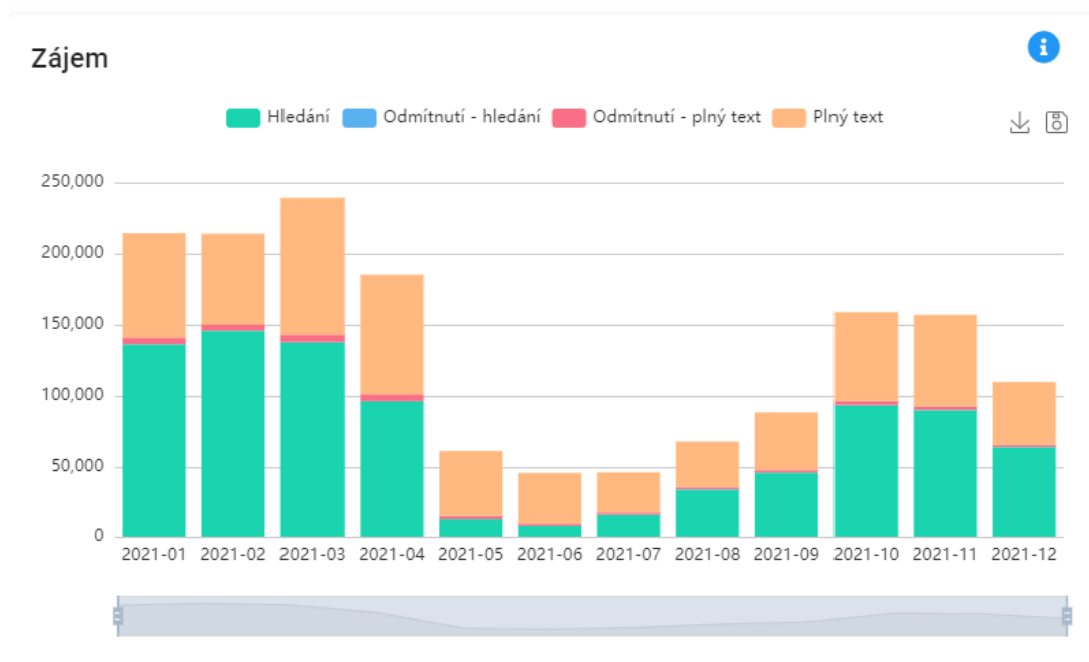
↑ 2,1 %

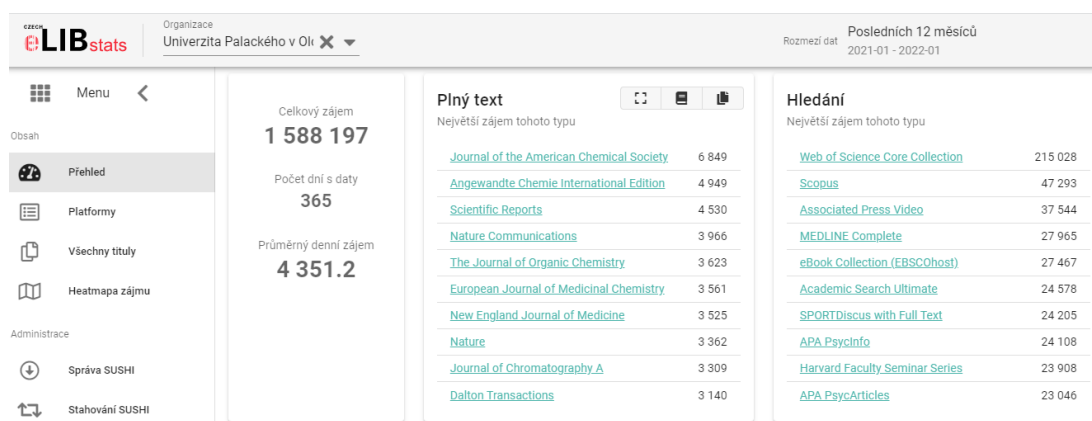
1. 1. 2021 – 31. 12. 2021 ▼

[PŘEHLED PUBLIKA](#) >

Přehled zájmu dle statistického systému CELUS zahrnující databáze z projektu CzechElib

Přehled zahrnující nejčastěji využívané zdroje k hledání a nejvíce stažených článků v plném textu z jednotlivých časopisů dle statistického systému CELUS

Přehled nejvyužívanějších platform k hledání a počty stažených článků v plném textu dle statistického systému CELUS

Rešeršní a adresné informační služby

Pro zájemce z řad uživatelů kategorie A bylo zpracováno **29 řešeršních požadavků** zaměřených na odbornou problematiku. Prostřednictvím služby **E-novinky** byli uživatelé emailem informováni o změnách ve vyhledávacích prostředích EIZ, o rozšiřování obsahu stávajících databází, o nových zkušebních přístupech apod. V roce 2021 bylo celkem zasláno **rekordních 3 645 emailů**.

V průběhu roku byly poskytnuty pouze **3 osobní individuální konzultace do 30 minut a 4 konzultace v délce trvání nad 30 minut** týkající se práce s EIZ, které byly vyžádány především z řad studentů. Rovněž byly zodpovídaný dotazy (telefonicky, emailem), které souvisely s přístupem k EIZ v rámci celouniverzitní sítě UP nebo s možnostmi vzdáleného přístupu k EIZ, rozšiřováním EIZ v rámci připravovaných projektů atd. Počet těchto dotazů byl opět vysoký a odráží celkovou situaci související s pandemií COVID-19 a také s uzavřením Knihovny UP. Celkově bylo zodpovězeno **149 dotazů**, což představuje podobnou hodnotu jako v loňském roce.

Personálie

V průběhu roku 2021 nedošlo k žádným personálním změnám a na chodu Oddělení bibliograficko-informačních služeb a Meziknihovní výpůjční služby se podílelo celkem 7 zaměstnankyň. Ty se v průběhu roku aktivně zapojily do 79 vybraných odborně vzdělávacích kurzů či seminářů, webinářů a účastnily se i několika konferencí v online i prezenční formě. Za všechny bych uvedla například webináře pořádané MZK na téma Poznáváme digitální knihovny, Otevřená data, kurz Metody a aktivity pro inovaci výuky, stáž věnovanou problematice Infovzdělávání, online konferenci Elektronické služby knihoven, konferenci Bibliotheca Academica 2021 konanou v Liberci apod.

Meziknihovní výpůjční služba

Aktivní MVS

Celkový počet požadavků od čtenářů	1028
Počet objednávek do tuzemských knihoven	496
z toho vyřízených výpůjčkou	259
z toho vyřízených tištěnou kopií	137
Počet nevyřízených požadavků	632*

* z tohoto počtu nebylo 404 dokumentů nalezeno v českých knihovnách (a následně objednáno prostřednictvím mezinárodní MVS) a zbývajících 228 požadavků nebylo vyřízeno z následujících důvodů:

- 1) dokument byl nalezen v KUP nebo ve VKOL
- 2) dokument byl nalezen v našich databázích nebo na internetu
- 3) dokument nebylo možno objednat kvůli nedostupnosti v konkrétní knihovně
- 4) čtenář svoje požadavky stornoval

Pasivní MVS

Celkový počet požadavků od tuzemských knihoven	246
z toho vyřízených výpůjčkou	130
z toho vyřízených tištěnou kopií	57
Počet nevyřízených požadavků	57*

* dokumenty byly v KUP nedostupné (prezenční výpůjčky) nebo byly objednávky nesprávně zaslány na KUP a dále postoupeny LF nebo VKOL nebo žádající knihovna svou objednávku stornovala

Mezinárodní MVS

Celkový počet požadavků MMVS	404
z toho celkový počet objednávek odeslaných do VKOL	390
z toho vyřízených výpůjčkou	311
z toho vyřízených tištěnou kopií	79
z toho vyřízených prostřednictvím SUBITO	14
z toho vyřízených elektronickou kopií	14*

*Kopie jsou ze strany Subita dodávány v elektronické podobě, čtenářům potom předány v tištěné verzi

Mezinárodní MVS pasivní

celkový počet požadavků.....	4
kladně vyřízeno.....	1
počet nevyřízených požadavků.....	3

Vzdělávací aktivity

Uspořádali jsme již 4. ročník vzdělávací a propagační akce **Týden s EIZ online: Láska bez omezení**, který se konal v termínu 22. 2. – 26. 2. 2021 v online podobě. Zájemci měli možnost zúčastnit se 12 různých webinářů, jejichž hlavním obsahem byla práce s vybranými databázemi a také se mohli zapojit do soutěží, které byly realizovány v průběhu celého týdne. Zároveň měli příležitost využít až 8 nových zkušebních přístupů, které se podařilo pro tuto akci vyjednat. 180 účastníků se celkově přihlásilo na jednotlivé webináře, které školili nejenom knihovnice UP, ale i zástupci společností Albertina icome Praha s. r. o, Ebsco a ClinicalKey. Do pěti různých soutěží se zapojilo 79 soutěžících a bylo předáno 23 výherních cen.

V průběhu roku 2021 se z pozice koordinátora Open science v KUP naše oddělení také zapojovalo do aktivit souvisejících s tématem **Open Science** na UPOL. Navázala se spolupráce s pracovními skupinami řešící tuto problematiku napříč univerzitou. Vytvořili jsme nový web <https://openscience.upol.cz/>, kde byla primárně zpracována dvě důležitá témata Open Access a Open Data. V termínu od 25. 10. do 31. 10. 2021 jsme se zapojili do mezinárodní akce **Open access week**, během které se uskutečnily tři různé semináře. Osobně se jich zúčastnilo 31 zájemců. Formou konzultací se nabízely v průběhu celého roku informace k této problematice a byla poskytována i podpora při publikování odborných článků začínajícím autorům.

V letním a podzimním semestru probíhala pravidelná školení na práci s EIZ, kterých se účastnili zájemci z řad studentů i akademických pracovníků. Tématy jednotlivých školení byly správná rešeršní strategie, možnosti vyhledávání v katalogích a licencovaných databázích, citování s citačním manažerem Citace PRO Plus, Open Science, predátorské časopisy a jak postupovat při publikování odborného článku.

V průběhu celého roku 2021 se podařilo zrealizovat **13 seminářů**, na kterých bylo prezenčně proškolen **188 účastníků**. Dále jsme zájemce školili online – formou webinářů. Těch jsme uskutečnili **26** a zúčastnilo se jich **553** posluchačů z řad studentů, akademiků i vědeckých pracovníků UP. Součástí informačního vzdělávání byly i vstupy do diplomových seminářů nebo podobně zaměřených předmětů na jednotlivých fakultách UP.

Pokračovali jsme také ve vedení předmětu **Elektronické informační zdroje pro doktorandy** na Filozofické fakultě UP (FIF/91MIZ), který je realizován formou pětihodinové blokované výuky dvakrát za semestr. V letním semestru bylo online proškolen **21** studentů, v podzimním termínu jsme se vrátili k prezenční formě výuky, kterou absolvovalo **17** studentů.

Probíhala i výuka akreditovaných předmětů **Elektronické informační zdroje i pro studenty bakalářského (FIF/EIZB) a magisterského studia (FIF/EIZM)** na Filozofické fakultě UP. V letním semestru 2020/2021 byly oba předměty vyučovány

distančně a úspěšně je dokončilo **25 studentů**, v zimním semestru 2021/2022 již byl realizován prezenční formou a zápočet získalo také **25 studentů**.
Obnovena byla i spolupráce s Oddělením dalšího vzdělávání, kdy byly vypsaný 2 kurzy na téma **Elektronické informační zdroje** a **Jak a kde publikovat**.

Mgr. Kristina Mikešová
Vedoucí oddělení BIS

Oddělení doplňování fondu

I přes pokračující komplikace související s omezeními kvůli pandemii, nebyla činnost oddělení nijak výrazně omezena. Všechny činnosti a procesy již byly na tuto situaci nastaveny a nedocházelo tak k žádným výrazným výpadkům.

Akvizice neperiodických dokumentů

V roce 2021 byla na nákup knih z rozpočtu knihovny vyčerpána částka přesahující 1 700 000,-. Dalším, již tradičním, zdrojem financí byla dotace z Olomouckého kraje, která byla oproti předchozím rokům snížena na 280 000,-. Celkově tedy byly pořízeny nové tituly za cca 2 000 000,-.

Na začátku podzimního semestru byla uzavřena druhá etapa nákupu e-knih formou PDA od vydavatelství Cambridge University Press. Na základě statistik bylo vybráno 53 titulů z oblasti přírodních věd v celkové hodnotě 220 000,-. Druhou významnou akvizicí elektronických knih bylo pořízení kolekce titulů z oblasti práva od vydavatele Edward Elgar v hodnotě 200 000,-.

Kromě nově zakoupených knih pokračují práce na zpracovávání knih pořizovaných na jednotlivých pracovištích UP a dále jsou akvírovány menší dary.

Akvizice neperiodických dokumentů

Jako v předešlých letech i v roce 2021 byl vybírán dodavatele zahraniční periodické literatury formou výběrového řízení. Opět došlo oproti předchozímu roku ke změně dodavatele, protože ze tří uchazečů byla na základě nejnižší ceny vybrána firma SUWECO (nabídková cena 3 459 185,8 bez DPH). Akvizice české periodické literatury proběhla bez větších problémů.

Kromě akvizice periodik probíhají také práce na sjednocení jejich uložení ve fondu. Zejména různé řady „Acta...“, které byly historicky zpracovávány dle různých přístupů a nejsou tedy v knihovním fondu uloženy jednotně, jsou sjednocovány a přesouvány do skladu časopisů.

Vzdělávání

Pracovníci ODF dále pokračují zejména ve zlepšování jazykové vybavenosti prostřednictvím jazykových kurzů. Také se zúčastnili několika kurzů v rámci CŽV. Dále se účastnili několika online webinářů.

Mgr. Antonín Pokorný
Vedoucí ODF

Oddělení zpracování fondu

Oddělení zpracování fondu zpracovává knižní i speciální dokumenty (elektronické zdroje, hudebniny, kartografické dokumenty, zvukové záznamy a videozáznamy), pro všechny fakulty UP (viz graf) a jednotlivá pracoviště UP (Britské centrum, Archiv UP, Kariérní centrum UP). Zpracováváme také knihy z některých katederních knihoven (Knihovna asijských studií, Richterova knihovna, Katedra historie-sekce archeologie). Všechny zpracované záznamy se objevují nejen v katalogu Knihovny UP, ale zasíláme je i do Souborného katalogu ČR, a zároveň se spolupodílíme zasíláním jmenných, korporativních a věcných autorit na tvorbě souborů Národních autorit ČR.

V našem oddělení pracuje 6 samostatných odborných knihovníků – katalogizátorů, kteří zpracovávají dokumenty kompletně, a to z jmenného i z věcného hlediska. Každý z katalogizátorů zpracovává knižní dokumenty ze všech oborů a ve všech jazykových variantách, které se v rámci UP pořídí. Zároveň se každý katalogizátor specializuje na jeden konkrétní druh speciálního dokumentu.

Do 1. října 2021 byl vedoucím oddělení J. Škrobák, byl zároveň jmenným redaktorem katalogu, tudíž garantem jmenného zpracování dokumentů. Od 1. října 2021 převzala tuto jeho činnost S. Uherková. H. Andrýsková je katalogizátorkou, a zároveň věcnou redaktorkou katalogu. Je tedy garantem věcného zpracování dokumentů a vytváří nové věcné autority, které zasílá do rejstříku Národních autorit. Obě redaktorky sledují metodiku Národní knihovny ve své oblasti, jsou členkami Pracovních skupin NK, a školí a informují ostatní katalogizátory. L. Trojanová je supervizorkou personálních autorit, sleduje změny v této oblasti a informuje ostatní katalogizátory. P. Lžičarová vytváří korporativní autority, které po supervizi taktéž zasíláme do souboru Národních autorit ČR. J. Škrobák se také věnuje stavění fondu ústřední knihovny, spravuje systém signatur, věnuje se aktualizaci signatur a provádí jejich změny

Knihovnicko-informační služby + novinky uplynulého roku

Katalogizátoři zpracovávají knižní i speciální dokumenty podle katalogizačních pravidel RDA a všechny takto vytvořené záznamy zasíláme do Souborného katalogu ČR. Všichni katalogizátoři zároveň vytváří a doplňují personální autority, které potřebují použít do zpracovávaných dokumentů, a supervizorka takto vytvořené autority reviduje a zasílá do souboru Národních autorit ČR.

P. Lžičarová vytváří korporativní autority, které po supervizi taktéž zasíláme do souboru Národních autorit ČR.

Oddělení zpracování fondu nadále pokračuje ve spolupráci s Centrem podpory studentů se specifickými potřebami Pedagogické fakulty UP v Olomouci. Centrum převádí dokumenty, potřebné ke studiu, do speciální elektronické podoby určené pro zrakově postižené uživatele, tyto dokumenty S. Uherková zpracuje do katalogu a zpřístupní je tak oprávněným uživatelům. Zároveň pokračuje Knihovna UP

s přispíváním na portál Knihovni brána pro zrakově postižené, který slouží jako souborný katalog speciálních dokumentů, určený pro zrakově postižené uživatele.

Nadále skenujeme obálky všech zpracovaných knih. U knih, které jdou přímo k vyučujícím, do Archivu UP nebo do katederních knihoven, skenujeme i obsahy knih a literaturu.

Statistiky

Na rok 2021 byl P. Lžičarové a L. Trojanové opět schválen Grant Ministerstva kultury ČR - VISK9 na projekt Harmonizace lokálních autorit KUP se souborem národních autorit v Souborném katalogu Národní knihovny ČR. Díky tomu se podařilo zkontrolovat a zharmonizovat 559 jmenných autorit a založit a opravit 1498 jmenných autorit.

V roce 2021 bylo v rámci zpracování dokumentů v oddělení OZF vytvořeno, zrevidováno a zasláno do souboru Jmenných autorit ČR 3.051 jmenných a korporativních autorit. Celkově jsme od roku 2009, kdy naše knihovna zakoupila systém ARL a začala pracovat ve formátu Marc21, přispěli ke konci roku 2021 do souboru Národních autorit ČR počtem téměř 20 tisíc nových autorit.

Nadále jsme zpracovávali nejen nové knihy (zakoupené z rozpočtu na nákup knih KUP a grantů fakult a kateder), ale i starší dokumenty z některých kateder a součástí UP, které doposud nebyly zaevidované a zpracované v katalogu KUP (např. dokumenty z Katedry asijských studií, z Katedry historie – sekce archeologie, z Archivu UP, z Kariérního centra UP, z Francouzského centra či sbírku atlasů a map prof. Voženílků). V rámci tzv. fakultní registrace FF jsme v roce 2021 zpracovali 3.072 titulů.

V roce 2021 jsme zaslali do Souborného katalogu ČR 3.311 nových záznamů dokumentů, a tím jsme navýšili celkový počet námi zaslaných nových záznamů na 55.185. U těchto záznamů jsme tzv. vlastníci záznamů, což znamená, že jsme záznam zpracovali jako první a ostatní knihovny se k nám připojují. Celkově bylo z naší knihovny do konce roku 2021 přijato do Souborného katalogu ČR 119.069 záznamů, v roce 2021 to bylo 7.881 záznamů.

V roce 2021 jsme pokračovali v aktivní spolupráci s projektem ObalkyKnih.cz. Během roku 2021 jsme jako celá Knihovna UP naskenovali a odeslali celkem 18.855 stran obálek, obsahů a literatury. Oddělení zpracování fondu se podílelo naskenováním 9.387 stran. V roce 2021 jsme na 2. místě v republice v počtu naskenovaných titulů a na 4. místě v počtu všech odeslaných naskenovaných stran. Mezi univerzitními knihovnami jsme jednoznačně první. Od počátku naší spolupráce v roce 2017 jsme již přispěli 109.304 stranami.

Personálie

K 30. 4. 2021 odešla do důchodu Marcela Mališková. V září 2021 se vrátila z mateřské dovolené Zdeňka Krůželová. V říjnu 2021 se vrátila z mateřské dovolené

Simona Uherková na pozici vedoucí oddělení. Jiří Škrobák se stal zástupcem vedoucí OZF.

Vzdělávání

Z důvodu epidemiologické situace nebylo možné uskutečnit žádné exkurze.

Zasedání pracovních skupin v NK se nekonalo.

P. Lžičarová se zúčastnila jednoho kurzu v rámci CŽV UP.

Akce

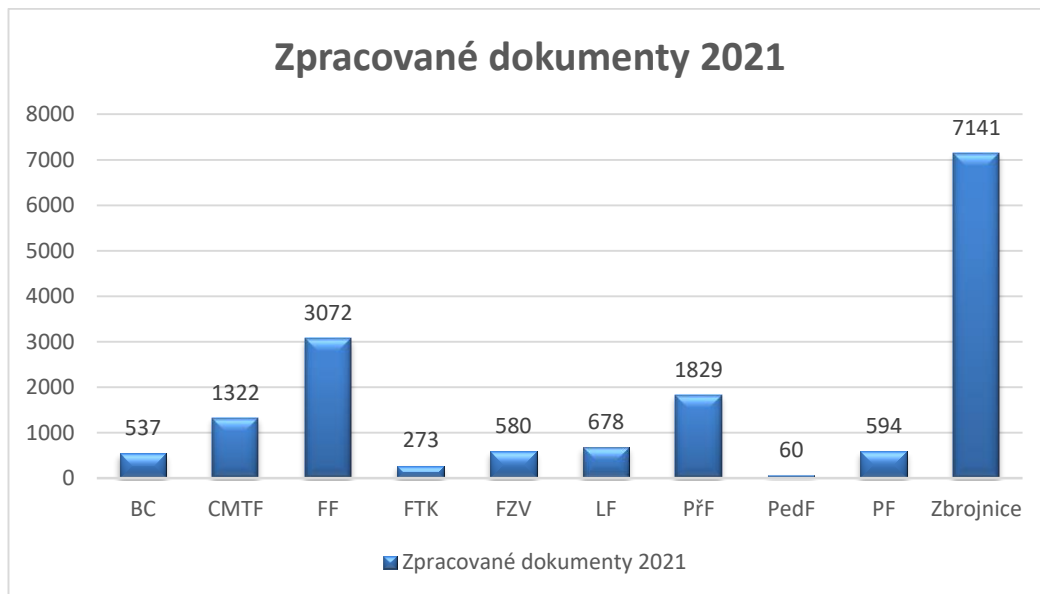
Jiří Škrobák vymyslel a zorganizoval Stáž pod křídly AKVŠ na téma katalogizace. Stáže se zúčastnili knihovníci-katalogizátoři z VŠ knihoven v ČR. Pro velký zájem se konaly 3 běhy. Ve 3 dnech se katalogizátoři seznámili s historickým vývojem katalogizace v naší knihovně i se současnou praxí, dále s chodem zpracování fondu, s našimi propracovanými manuály, s knihovnickým systémem ARL, navštívili téměř všechny pobočky Knihovny UP. Na průběhu stáže se podíleli všichni pracovníci oddělení zpracování fondu. Akce byla přínosná jak pro účastníky akce, tak pro naše oddělení, neboť jsme se dozvěděli mnohé zajímavé informace o fungování a praxi katalogizačních oddělení v jiných knihovnách.

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Oddělení spolupracuje se Souborným katalogem ČR a podílí se na jeho doplňování, dále se podílí na tvorbě souboru Personálních a korporativních autorit ČR i souboru Věcných autorit ČR. Spolupracuje také s knihovním portálem Knihovní brána pro zrakově postižené. Podílíme se na projektu ObálkyKnih.cz.

Od r. 2012 každoročně získáváme granty z MK ČR – VISK 9 na harmonizaci jmenných autorit KUP s autoritami NK v Souborném katalogu ČR.

Grafy rozdělení zpracovaných dokumentů dle jednotl. poboček + Zbrojnice

Mgr. et Mgr. Simona Uherková
Vedoucí OZF

Oddělení výpůjčních služeb a ochrany fondu

Výpůjční služby

Rok 2021 byl v oddělení výpůjčních služeb a ochrany fondů na Zbrojnici pokračováním různých omezení ve službách po extrémně pandemickém roce 2020. Režim pro uživatele knihovny se musel stále přizpůsobovat v průběhu roku hygienickým opatřením tak, aby se omezilo další šíření koronaviru mezi obyvatelstvem. Problematický rok předtím byl pro všechny výstrahou. Naštěstí již existovalo očkování a tím částečná ochrana pro zaměstnance a čtenáře knihovny.

Oddělení i tuto situaci zvládlo perfektně a služby byly tak stále zajištěny, s výhledem na obnovu normálního provozu, byť s omezením. Spolupráce s vedením knihovny a vedením UP tak směřovala k co největší otevřenosti, i když s mnoha každodenními omezujícími hygienickými pravidly. Dřívější návštěvnost knihovny byla ovšem omezena mnoha vlivy a bude trvat dlouho, než se vrátí vše do běžných kolejí.

Knihovnicko-informační služby + novinky

Rok 2021 byl podobně jako rok předešlý prostý jakéhokoliv plánu otevírací doby, akcí, výstav atd. Provoz se plánoval maximálně s dvoutýdenním předstihem dle aktuální situace v ČR a nařízení Vlády ČR. Další vlny pandemie koronaviru neustále přinášely další výzvy a nutnost se přizpůsobovat jak v běžném životě, tak v práci.

Oddělení pracovalo podobně jako minulý rok v několika stále se měnících různých provozních režimech, byť počet otevíracích dní se zvýšil – bylo zcela zavřeno, otevřeno jen pro částečný vstup do budovy a pouhé vyzvednutí nachystaných dokumentů u vchodu (několik měsíců na začátku roku), otevřeno jen do večerních (nikoliv nočních) hodin, uzavřený sobotní provoz, otevřeno pouze pro studenty a zaměstnance UP (bez veřejnosti), až nakonec na konci roku téměř návrat k normálu – běžné otevření...

Stále tak měla prostor kreativita oddělení směřující k zajištění služeb s cílem udržet chod knihovny. To vše v interních omezujících hygienických opatřeních – roušky, dezinfekce, rozestupy – střídání směn bez možnosti setkávání, omezené denní směny, testování ...

Na druhou stranu s naprosto plnou podporou vedení knihovny a univerzity – umožnit přísun dokumentů studentům i k jejich on-line studijnímu režimu ...

Viditelně se ale změnila návštěvnost knihovny – jestliže se na straně knihovny omezily otevírací hodiny a snížil počet studijních míst, a na straně studentů se omezila celková návštěvnost školy, zůstala v mnoha případech on-line výuka a zmizela bezstarostnost v setkávání ... na dřívější "přeplněnou" knihovnu to mělo vše dohromady zásadní vliv ... méně studentů, návštěv, kopírování, výpůjček, akcí ...

Mnoho plánovaných akcí související s knihovnou se opět neuskutečnilo, ale byla snaha se podílet alespoň na těch nejdůležitějších z hlediska propagace UP, byť v omezené podobě (MEET UP pro nové studenty, Setkání absolventů UP, DED – Dny evropského dědictví), ale i tak s novými nápady a tématy.

Komunikace knihovny na webu, Facebooku i Instagramu tak byla stále zásadní vzhledem k neustále se měnícím podmínkám pro otevření knihoven – stejně tak více vzrostl význam telefonní a mailové komunikace, oproti minulým letům.

I v této nestálé době se ale kromě běžných půjčovných služeb pracovalo na dalším postupném vyřazování neaktuální literatury ze skladů knihovny.

Stabilně také nadále probíhaly běžné úpravy a menší opravy knih z volného výběru – obalování, přelepy signatur atd.

Někteří pracovníci oddělení se podíleli na skenování obálek knih do katalogu.

Do oddělení přibyla nová revizní pracovnice.

Nadále probíhalo postupné základní katalogizační zpracování darovaných filmových DVD pro pozdější studijní využití, s vizí brzkého ukončení a přechodu na specializované zpracování historických fondů.

Prostorové úpravy související s výpůjčním oddělením:

- přesun podatelny z přízemí knihovny
- výměna výtvarných děl ve výpůjčních sálech

Technická vylepšení související s výpůjčním oddělením:

- nové platební terminály pro bezhotovostní platby platebními kartami
- nové notebooky k půjčování studentům
- nové skenery pro studenty

Statistiky

- 74 227 uživatelů navštívilo knihovnu (Zbrojnici)
- 45 184 absenčních výpůjček a prolongací
- 84 563 xero kopií a tisků
- 4 322 nabití kreditů na Identifikační karty v celkové částce 197 143 Kč v hotovosti
- 3 858 zodpovězených emailů (+30 odpovědí přes chat)
- 50 992 dokumentů založeno zpět do regálů volného výběru
- 12 079 dokumentů vráceno do biblioboxů
- 62 exkurzí (1 057 lidí)
- 105 165 dokumentů ve volném výběru a 213 390 ve skladu
- 158 studentů celkem navštívilo noční studovnu Zbrojnice v nočních hodinách

Výše uvedené statistické ukazatele nelze moc porovnávat a hodnotit vzhledem k minulým letům – provoz nebyl opět běžný, byl výrazně ovlivněný omezením nebo uzavřením provozu.

Personálie

Provoz (74 hod. týdenní běžná provozní doba) zabezpečovalo 12 pracovníků ve výpůjčce. V době pandemických opatření docházelo k jejich izolacím při střídání směn – z důvodu přípravy na možná karanténní opatření. Jedna pracovnice ve zkráceném úvazku pracuje na Richterově knihovně Katedry dějin umění FF UP. Každý pracovník knihovny má navíc stanovené specifické provozní úkoly navíc.

V roce 2021 došlo v oddělení k těmto personálním změnám: odchod Marka Boháče a Michala Henzla (mimo UP), příchod Markéty Frömelové a Zuzany Květoňové. V provozu recepce byli využíváni brigádníci.

Školení knihovníků na UP

- Školení v odd. BIS na EIZ (el. inf. zdroje)
- Školení BOZP, požární ochrany, řidičů
- Pracovníci oddělení navštěvovali kurzy anglického jazyka

Školení a konference knihovníků mimo UP

Z pandemických důvodů se uskutečnily pouze dvě služební cesty – Barbora Cholastová (Goethe Institut Praha - duben) a Lenka Hanáková (Biblioteca Academica Liberec – listopad).

Kulturní a společenské akce

• Akce pořádané UP

Podíl na akci „Noc vědců“ na UP s podtitulem Čas (komentované prohlídky a videočtení)

Propagační stánek knihovna na MEET UP pro nové studenty

• Výstavy, čtení, semináře v knihovně

Výstava vzácných a historických knih, jak v rámci Dnů evropského dědictví (DED) v Olomouci, tak v rámci Setkání absolventů UP, doplněná o výklad a knihovní exkurzi místního průvodce k historii UP a Zbrojnice

• Pomoc / podíl na akcích jiných organizací

Tradiční akce byly zrušeny (např. Vánoce pro všechny), předpokládá se návrat až po odeznění pandemie

Vize do budoucna

- Pokračovat nadále ve zvýšené aktualizaci knihovního fondu (přeřazování, vyřazování, odpisy atd.), jak ve volném výběru, tak především ve skladech knihovny
- Zdokonalování se pracovníků v anglickém jazyce a vyhledávání v EIZ
- Zdokonalování se pracovníků v univerzálnosti a zastupování v rámci většího oddělení
- Zvýšení psychické odolnosti pracovníků pro náročné období, účast na stmelujících teambuildingových aktivitách knihovny
- Nová školení k výpůjčnímu systému ARL

- Zapojení se do akce skenování knižních obálek, obsahů knih a soupisů literatury
- Další zlepšování nadstandardních podmínek pro studenty
- Dokončení a revize nového skladového prostoru pro uložení historických knih
- Retrokatalogizace dalších speciálních částí fondu (historické fondy)
- Vytvoření a estetizace dalších studijních prostorů na chodbách knihovny
- Organizace dotazníku pro studenty o spokojenosti se službami knihovny

Ochrana fondu

Úsek ochrany fondů pracuje v režimu: expedice (2 pracovníci), recepce (2 pracovnice) a podatelna (1). U všech činností došlo k zaučení náhradníků, event. brigádníků.

Na podatelně došlo ke kontrole efektivity zpracování dokumentů, zrychlení některých zpracovatelských procesů a stanovení větší zastupitelnosti a kontroly.

Odborné činnosti

V roce 2021 pokračovalo průběžné vyřazování nepotřebných knih ze skladu, kvůli aktualizaci fondu.

Provádělo se obalování knih na novém obalovacím systému/přístroji COLIBRI – celkem 4 800 obalových operací.

Pokračovala úspěšně zahájená digitalizace starých VHS kazet z fondu knihovny – převod na DVD. V roce 2020 se tak převedlo na čitelný nosič 86 kazet.

Statistiky

Ze skladu bylo absenčně půjčeno 3 197 knih. Z knihovního fondu ÚK v souladu s knihovním zákonem bylo odepsáno a vyřazeno 7 736 knih a 14 ztrát (nahrazené ztráty). Došlo k rozšíření a stabilizaci spolupráce při opravách vazeb poškozených knih - v univerzitní knihvazačské dílně Vydavatelství UP.

Upomínková agenda

V průběhu roku 2021 byla upomínková agenda opět částečně omezena vzhledem k dlouhodobému uzavření knihovny kvůli pandemickým opatřením. Proběhla příprava na klasickou upomínací akci na začátku roku 2022.

Personálie

Odešla Marie Skopalová z recepce KUP, přijat byl nový pracovník Lubomír Borýsek, který plní i úlohy částečné ostrahy.

Spolupráce

Úsek ochrany fondu i nadále dlouhodobě spolupracuje s organizací SPOLU (agentura pro podporované zaměstnávání) a umožňuje roční bezplatnou praxi jednomu klientovi organizace.

Richterova knihovna

Odborná knihovna Katedry dějin umění FF UP, pojmenovaná na počest historika umění a zakladatele dějin umění jako studijního oboru na olomoucké univerzitě Václava Richtera, obsahuje několik tisíc svazků odborné literatury a několik desítek titulů odborných periodik. Je stále v gesci Knihovny UP, spadá personálně mimořádně pod odd. výpůjčních služeb a ochrany fondů. Spolupráce s katedrou probíhá bez problémů.

Richterova knihovna obsahuje aktuálně celkem 3 483 svazků. Během celého studijního roku navštívilo knihovnu celkem 195 studentů, provoz byl ovšem také ovlivněn uzavíracími opatřeními v době pandemie koronaviru, k otevření došlo v podstatě až v květnu.

Zakoupeno a zpracováno bylo 78 nových dokumentů. Knihy z knihovny byly půjčovány i do jiných knihoven v ČR prostřednictvím MVS.

Mgr. Vladimír Klásek

Vedoucí Odd. výpůjčních služeb a ochrany fondu

Britské centrum

BC je pobočkou KUP, jejíž činnost je zaměřena na oblast English Language Teaching and Learning. Pobočka je jako jediná součást Knihovny UP otevřena nejen studentům, zaměstnancům, absolventům UP a studentům U3V, ale také široké veřejnosti, která tuto možnost hojně využívá.

BC KUP si klade za cíl pomáhat studentům i vyučujícím při výběru vhodných materiálů pro studium a výuku anglického jazyka na všech úrovních vzdělávání, podporovat snahu o individuální zdokonalování v anglickém jazyce a propagovat kulturu spojenou s anglickým jazykem. Nabízí širokou škálu jazykových učebnic pro všechny úrovně pokročilosti od úplných začátečníků až po úroveň „proficiency“, beletrii, filmy včetně dokumentů a filmů pro děti, dětské knihy a hry v anglickém jazyce, umožňuje exkurze školním skupinám, pořádá kurzy angličtiny zaměřené na přípravu na mezinárodní jazykové zkoušky, ve spolupráci s British Council Czech Republic zajišťuje pořádání certifikovaných mezinárodních zkoušek Cambridge English a samostatně i ve spolupráci s dalšími organizačními jednotkami UP a s British Council Czech Republic pořádá kulturně-vzdělávací akce.

Knihovnicko-informační služby

Rok 2021 byl v BC KUP, stejně jako rok předešlý, ovlivněn koronavirovou krizí. Až do poloviny května byla uzavřena Knihovna UP, jejíž je BC součástí, což ovlivnilo poskytování výpůjčních služeb, mezinárodních jazykových zkoušek, jazykových kurzů a jazykového vzdělávání obecně.

V době nuceného uzavření se pracovnice BC KUP věnovaly jednak poskytování informací (telefonicky, e-mailem), vyřizování objednávek na půjčování/návrat (tituly z BC nelze vkládat do biblioboxů KUP) a prodlužování, ale hlavně restrukturalizaci a aktualizaci knižního fondu. Kromě akvizic a vyřazování probíhaly i relokace mezi aktivním fondem a skladem.

Návštěvnost byla koronavirovou krizí poznamenána velmi výrazně, stejně tak se krize projevila na celkovém počtu výpůjček.

Knihovní fond

Knihovní fond byl stejně jako v předcházejících letech aktualizován se zřetelem na tři stabilní hlediska, v r. 2021 k nim ale přibýlo hledisko čtvrté:

- aktuálnost fondu (testy pro nové verze cambridgeských zkoušek, nové edice učebnic pro výuku angličtiny, sledování produkce nakladatelství zaměřených na literaturu v oblasti ELT a akvizice vhodných nových titulů, akvizice novinek v oblasti beletrie především s ohledem na prestižními cenami ohodnocené tituly a autory);
- dostatečná nabídka materiálů pro všechny jazykové úrovně a věkové skupiny;
- pestrost knihovního fondu (nejen učebnice, ale i nejrůznější doplňkové materiály pro výuku AJ).
- rozvoj fondu zaměřeného na dětské čtenáře.

Doplňování knihovního fondu je v posledních letech financováno především z rozpočtu Knihovny UP, minoritně pak také z výnosu cambridgeských zkoušek, které BC KUP pořádá. Jako v jiných letech i v r. 2021 obdrželo BC KUP několik darů. Šlo ale jen o drobnosti v počtu do několika kusů (beletrie, odborná filologická literatura). Fond BC byl v r. 2021 obohacen o 695 titulů (srv. 507 v r. 2020 – nárůst o více než 30 %), náklady na akvizici knih a časopisů činily celkem 161 200,- (nárůst o téměř 20 tis. oproti r. 2020). Z fondu BC KUP bylo z důvodu duplicity nebo neaktuálnosti vyřazeno celkem 150 knižních titulů (reálně bude číslo vyšší, ale vyřazování z konce roku 2021 se ve statistikách 2021 neobjevilo).

V r. 2021 byl v BC k 31.12. počet knihovních jednotek 9 877 (nárůst o cca 500 oproti r. 2020), z toho 9 270 ve volném výběru (nárůst oproti r. 2020).

Statistiky

Britské centrum, v r. 2021 otevřené až od 16.5., navštěvovali studenti, zaměstnanci a absolventi UP a veřejnost se zájmem o učebnice, výukové materiály, knihy, časopisy a CD či DVD v angličtině a zájemci o jazykové kurzy a cambridgeské zkoušky z celého olomouckého regionu, včetně anglicky mluvících cizinců žijících nebo působících v Olomouci.

Ukazatele související s návštěvami čtenářů v BC KUP byla v r. 2021 ještě významněji poznamenány koronakrizí. V porovnání s rokem 2019 byl počet výpůjček dokonce méně než poloviční. Ve všech ukazatelích je evidentní, že se koronakrize projevila s plnou silou až v r. 2021

	2020	2019	2021
Počet výpůjček	23016	32635	14 072
Počet prvních výpůjček	8872	14320	5 278
Počet prodloužení	14144	18315	8794
Počet návštěvníků	9728	16978	8707
Nová členství	200	271	170
Prodloužená členství	160	288	196

Personálie

V BC jsou zaměstnány 3 pracovníce (vedoucí centra a 2 knihovnice), a to na celkem 2,7 úvazku. Dvě pracovníce mají VŠ vzdělání (filologické se zaměřením na angličtinu a přírodovědné v kombinaci s učitelstvím cizích jazyků), třetí pracovníce má SŠ vzdělání, VŠ vzdělání doplňuje v kombinovaném studiu na FF UP (obor řízení vzdělávacích institucí).

Vzdělávání

a/ knihovníky

Knihovníci BC KUP nevyučují v akreditovaných kurzech a kromě osvětové činnosti související s každodenní pracovní aktivitou knihovníka žádné vzdělávací aktivity typu

frontální výuky nevyvíjejí. V r. 2021 jsme dočasně pozastavili pořádání série výstavek Poklady z knihovny BC KUP. Plánujeme však její obnovení od jarních měsíců r. 2022. Převážně vzdělávací aktivitou je i rubrika British Friday na facebookovém profilu Knihovny UP. I zde pravidelně upozorňujeme na významné anglicky píšící autory či na kulturní nebo geografické zajímavosti vztahující se k Velké Británii nebo anglosaské kultuře. Okrajově je rubrika British Friday využívána i k propagaci aktivit BC (kurzy angličtiny, zkoušky) či na upozornění na změny v otevírací době.

b/ knihovníků

Všechny tři zaměstnankyně BC KUP se průběžně vzdělávají, mj. i proto, že je nezbytné sledovat nové trendy ve výuce anglického jazyka, testování, cambridgeských zkoušek (mj. i školení a webináře k organizaci a aktuálním opatřením v souvislosti s pandemií) a využívání nových technologií jak ve výuce angličtiny, tak ve znalostech a dovednostech, které souvisejí s poskytováním knihovnických služeb či s administrativními činnostmi spojenými s prací v BC. V roce 2021 se zaměstnankyně BC KUP účastnily téměř výhradně on-line vzdělávacích akcí. Celkem se pracovnice BC KUP zúčastnily 34 školení, seminářů a webinářů. Je to významný nárůst oproti roku 2020 a je evidentní, že pracovnice BC využily jednak dobu, po kterou bylo BC uzavřeno, i další část roku 2021 k sebevzdělávání.

Pobyty Erasmus přesunuté z r. 2020 nebyly vzhledem k přetrvávající komplikované epidemické situaci a nejistotě spojené s výjezdy do zahraničí realizovány ani v r. 2021.

Akce

- **Exkurze**

Po návratu k prezenční výuce a s vizí nového školního roku konečně opět ve školních lavicích se během června a především koncem srpna a začátkem září zvedla vlna zájmu o exkurze. Zájem byl nejen o standardní prohlídku s přednáškou o službách BC, ale bylo uspořádáno i několik komponovaných programů s prezentací cambridgeských zkoušek v délce dvou až tří hodin. Část exkurzí se konala ve spolupráci s výpůjčním oddělením KUP (dělení skupin na prohlídku Knihovny UP ve Zbrojnici a BC KUP). V srpnu 2021 byl už potřetí zorganizován půldenní program pro Summer English Camp Pedagogické fakulty UP (je určen pro žáky ZŠ a studenty SŠ). Většina exkurzí se soustředila do období září až listopad, v některých týdnech bylo exkurzí i několik, často právě pro dělené skupiny. Celkem bylo uspořádáno 22 exkurzí a komponovaných programů pro celkem 406 účastníků.

- **Činnost čtenářských skupin**

V roce 2021 pokračoval ve své činnosti – byť vzhledem k epidemické situaci jen distančně formou doporučování četby v e-formě – dlouholetý čtenářský kroužek Reading Group vedený PhDr. Milenou Vodičkovou, Ph.D. Na podzim byla již plánována prezenční schůzka, ale kvůli pozitivnímu testu vedoucí skupiny musela být

odložena a uskutečnila se až na konci listopadu. Za běžných podmínek se čtenářská skupina schází přibližně jednou za měsíc. Věnuje se monitorování a percepci aktuální beletrie vydávané v anglickém jazyce. Členy čtenářské skupiny jsou převážně vysokoškolští pedagogové – anglisté i další pracovníci UP, v roce 2021 ale řady členů rozšířila absolventka UP a její manžel, občan Austrálie. Rodilý mluvčí s chutí diskutovat o četbě je ceněným obohacením čtenářské skupiny.

Značnou oblibu si získal v předcházejícím roce založený dětský čtenářský klub určený pro děti zaměstnanců UP. Vede jej pracovnice BC KUP Mgr. Marcela Koupilová. Od začátku roku až do května probíhaly schůzky kapacitně zcela naplněné skupiny (8 členů) on-line, později i prezenčně. Od října 2021 se v inspirativním prostředí knihovny BC scházely už dvě skupiny tohoto klubu. Původní záměr byl každý školní rok začít se skupinkou dětí a podnítit u nich zájem o čtení v angličtině prostřednictvím četby tzv. readerů; další rok pak začít znovu s jinou skupinou. První členové klubu (2020/21) ale měli takový zájem se nadále scházet, že se od října 2021 scházejí dvě skupiny, jedna začátečnická, druhá pokročilá. Začátečnický klub má pevný čtenářský plán s mírně progradující náročností, pokračující klub si vybírá readery nebo full texty podle svého zájmu – na schůzkách moderovaných vedoucí klubu si pak vzájemně četbu prezentují/doporučují.

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

- **Jazykové kurzy a pretesty (cambridgeské zkoušky nanečisto) jako příprava na standardizované jazykové zkoušky**

Pro kurzy angličtiny zaměřené na přípravu na cambridgeské jazykové zkoušky v BC KUP je klíčová dobrá pověst kurzů spojená s kvalitními lektory, dobrou a vstřícnou organizací a příjemným prostředím a v neposlední řadě i konkurenceschopná, ale nepodbízivá cena. Studentům, zaměstnancům a absolventům UP je poskytována sleva jak na kurzy, tak na pretesty. Dětský kurz pro přípravu na cambridgeskou zkoušku A2 Key for Schools si získal mezi rodiči velmi dobré jméno a v roce 2021/22 byly otevřeny tři skupiny tohoto kurzu, což je kapacitní maximum. Pro zájemce o pokračování zvažujeme doplnit nabídku kurzů v BC KUP o přípravu na zkoušku B1 Preliminary for Schools. Do kurzů všech nabízených úrovní se v r. 2021 (2020/21 a 2021/22) zapojilo 101 dospělých a 34 dětských účastníků. Většina lekcí kurzů v letním semestru 2020/21 probíhala formou videokonferencí, od zimního semestru 2021/22 probíhají kurzy prezenčně, ale za zprůsvětlených hygienických opatření. BC KUP získalo díky iniciativě ODV UP a jejími pracovníky realizovanému projektu učeben pro hybridní výuku možnost využívat v učebnách ve Zbrojnici technologie umožňující smíšené skupiny účastníků výuky - prezenčních a připojených on-line.

- **Spolupráce v rámci UP**

BC KUP spolupracuje s JŠ UPLIFT (JŠ FF UP). Obě pracoviště spolupracují při vzájemné propagaci, a to formou odkazů na webových stránkách a prezentací propagačních materiálů BC KUP v prostorách JŠ UPLift a naopak. BC KUP poskytuje zájemcům z řad účastníků kurzů UPLift 50% slevu na roční členství v BC KUP (dle seznamů poskytnutých z JŠ), lektori UPLift, pokud nejsou zaměstnanci UP, mají v BC KUP registraci zdarma.

BC KUP spolupracuje s PdF na realizaci English Summer Camp (půldenní komponovaný program pro účastníky campu).

- **Spolupráce s British Council**

Také v roce 2021 bylo koronakrizí výrazně ovlivněno i konání cambridgeských zkoušek. Od začátku roku nebylo možné zkoušky konat vůbec, povolení ke konání zkoušek přišlo v rámci nařízení Vlády ČR až pro druhou polovinu února. Opět bylo třeba přesouvat kandidáty ze zrušených termínů zkoušek. Od té doby až do konce roku už probíhalo konání zkoušek bez problémů, byť za přísných hygienických opatření. Bylo zorganizováno celkem 5 úrovní cambridgeských zkoušek v obou možných formách, tradiční „papírové“ a stále oblíbenější počítačové. Počet termínů zkoušek na počítači byl v roce 2021, stejně jako v roce předcházejícím, vyšší než počet zkoušek v papírové formě (13 vs 9). Také absolutní i průměrná obsazenost těchto počítačových termínů byla vyšší (94 vs 46, 7 vs 5). Vypovídá to o rostoucí oblibě počítačové formy zkoušek a jejich preferenci u současné generace SŠ a VŠ studentů, kteří mezi kandidáty zkoušek převládají.

- 22 realizovaných zkouškových termínů cambridgeských zkoušek;
- 145 kandidátů mezinárodních zkoušek (mírný vzestup oproti r. 2020);
- On-line školení manažerky (CEM) a dohlížitelů/asistentů cambridgeských zkoušek

British Council je i nadále hlavním partnerem BC KUP. Od 1. 4. 2021 vstoupila v platnost nová smlouva, která změnila (jako i v ostatních britských centrech ČR) podmínky spolupráce. Byl mírně navýšen výnos zkoušek, ale na BC byla přenesena zodpovědnost za examinátory ústní části zkoušek, jejich zaměstnávání, výplaty, pravidelná školení i školení nových examinátorů. Narostla tak administrativa především pro funkci CEM.

Dalšími partnery BC KUP jsou ostatní britská centra v ČR, nakladatelství zaměřená na ELT literaturu, regionální vzdělávací instituce a jazykové agentury. Koncem roku 2021 se na BC KUP obrátily dvě mimo olomoucké a jedna olomoucká ZŠ s dotazem na možnost realizace zkoušek „B1 Preliminary/PET for Schools“ a „Young Learners“. Jde o typy zkoušek, které se nejméně 8 let v BC nekonaly. V posledních letech se ale školy obracely na BC pro metodickou podporu pro školní úroveň zkoušek, která jim byla poskytována. V závěru roku vznesené požadavky ze škol jsou výsledkem této systematické práce. V roce 2022 by se v BC KUP měly pořádat první zkoušky tohoto typu po mnoha letech.

Vize

Základním dlouhodobým cílem BC KUP zůstává nabídka specializovaných služeb v oblasti studia a výuky angličtiny, jazykových kurzů a mezinárodních jazykových zkoušek. Knihovna BC KUP je kontinuálně budována s cílem poskytovat výběr toho nejlepšího z aktuální beletrie vydávané v angličtině (už nikoliv nutně jen anglosaské) i základní přehled klasických děl anglicky píšících autorů a současně reflektovat aktuální trendy ve studiu i výuce angličtiny, aby zájemci o rozvoj jazykových kompetencí v AJ našli materiály odpovídající jejich věku a aktuální jazykové úrovni, aby si učitelé a lektori mohli půjčovat inspirující zdroje pro obohacení své výuky, aby si potenciální kandidáti jazykových certifikátů Cambridge mohli vybrat vhodné a nejaktuálnější učebnice pro důkladnou přípravu ke zkouškám, aby milovníci filmového a literárního umění při svých návštěvách v BC KUP objevovali zajímavé novinky v původním znění a aby studenti (především oborů souvisejících s anglickým jazykem) nacházeli potřebné základní či doplňkové materiály ke svému vysokoškolskému studiu. BC KUP tak svou činností přispívá ke zlepšení komunikativních dovedností v anglickém jazyce, což je jeden ze základních předpokladů akademické mobility i úspěšného uplatnění na mezinárodním trhu práce.

Možnost absolvovat prestižní mezinárodní certifikované zkoušky a cílenou přípravu na tyto zkoušky přímo na UP zůstane i nadále předmětem motivačních kampaní. Sobotní otevírací dobou i nabídkou kurzů v hybridní podobě, která vychází vstříc potřebám zájemců ze vzdálenějších míst regionu, BC KUP jistým způsobem naplňuje vizi vedení UP o terénní univerzitě.

Díky laskavému úsilí vedení KUP byla v září 2021 realizována dlouho připravovaná přestavba knihovnického zázemí BC KUP a bylo naplánováno pokračování inovace vybavení knihovny BC v prvních měsících r. 2022.

Chceme v BC KUP vedle obvyklé klientely věnovat i nadále výšenou pozornost dětským čtenářům a vyvíjet aktivity zaměřené na rozvoj angličtiny u dětí (kromě dětského přípravného kurzu na zkoušku A2 Key for Schools nabídnout pokračující úroveň B1 Preliminary for Schools, rozvíjet činnost dětské čtenářské skupiny, obnovit pořádání vánoční dílničky). Budeme pokračovat v navazování spolupráce se školami v Olomouci i mimo ni ve vztahu k pořádání zkoušek „for schools“ nebo YLE.

Mgr. Bc. Zuzana Hanelová
Vedoucí BC

Knihovna Cyrilometodějské teologické fakulty

Knihovna CMTF vznikla spolu s obnovením Cyrilometodějské teologické fakulty v roce 1990. Knihovna slouží především studentům, akademikům a pracovníkům teologické fakulty, ale poskytuje své služby celé naší alma mater i všem zájemcům z řad odborné veřejnosti.

Knihovnicko-informační služby

Knihovna poskytuje uživatelům výpůjčku (absenční i prezenční) ze svého fondu. Především z fondu umístěného přímo v prostorách knihovny a zprostředkovaně i z fondu dislokovaného na jednotlivých katedrách a institutech fakulty. Podle kapacitních možností realizuje bibliograficko-informační služby – rešerše, dílčí rešerše, konzultace. Provádí individuální proškolení uživatelů pro využívání souborného katalogu KUP, pro práci s EIZ, práci s Internetem, při využívání kopírky a scannerem. Spolupracuje s pedagogy UP při zajišťování výuky úvodu do práce s EIZ. Řada činností, které jsou prováděny pracovníky knihovny CMTF UP, je provázána s činnostmi pracovníků dalších složek Knihovny UP – MVS, MMVS, akvizice. Knihovna CMTF zabezpečuje výběr podkladů pro akvizici do Knihovny CMTF, na katedry CMTF a Zbrojnice. Knihovna zajišťuje každoroční statistický přehled pro Asociaci vysokoškolských knihoven za celou KUP.

Knihovní fond

Fond knihovny tvoří literatura z oborů teologie, dějiny, filosofie, religionistika, sociální a humanitární práce. Rozsáhlý je i fond z hraničních oborů jako jsou sociologie, právo, psychologie, pedagogika, apod.

Statistiky

Od září letošního roku je standardní týdenní otevírací doba knihovny 45 hodin, pondělí až sobota. V prvním pololetí roku byla knihovna vzhledem k protiepidemiologickým nařízením otevřena pouze v omezeném režimu. Knihovna disponuje 27 studijními místy a 13 počítači pro potřeby čtenářů. K dispozici je hojně využívaný scanner (bez evidence počtu použití). Knihovnu v roce 2021 navštívilo 3.857 čtenářů. Bylo uskutečněno 3.059 absenčních výpůjček (1.373 prvních výpůjček a 1.686 prodloužení). Bylo provedeno 324 fotokopíí. Knihovníci vypracovali 1 rešerši, poskytli 3 konzultace většího rozsahu (nad 30 min) a mnoho dílčích rešerší a konzultací (bez evidence). Přírůstek knih v roce 2021 byl 1.416 svazků. Knihovna k 31. 12. 2021 spravuje 52.602 jednotek (32.907 přímo v knihovně CMTF – volný výběr, sklad, ostatní v knihovnách kateder a institutů). V roce 2021 bylo v rámci předplatného odebíráno 85 titulů periodik, dalších 26 titulů bylo získáno výměnou či darem.

Personálie

V knihovně pracují 3 knihovníci (dva zaměstnanci KUP a jeden CMTF) – Mgr. Jiří Piáček (vedoucí), Mgr. Petra Juráňová a Mgr. Lada Polláková. Na dohodu s knihovnou spolupracuje (především služby při sobotním provozu) paní Mgr. Hana Frycová.

Vzdělávání:

a/ knihovníky

Knihovníci poskytli 4 hodiny školení (3 online formou, 1 prezenčně), zrealizovali 2 vyučovací hodiny v rámci akreditovaných kurzů.

b/ knihovníků

Knihovníci se v uplynulém roce zúčastnili 4 profesních školení a konferencí.

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Mimo rámec pracovní náplně se v knihovně CMTF prodávají tituly z produkce CMTF UP a propagační předměty CMTF zájemcům z řad čtenářů. Vedoucí knihovny CMTF je členem (de iure) Knihovny rady K CMTF. Knihovna se podílí na projektu ObálkyKnih.cz.

Vize

Knihovna pokračuje v realizaci zprovoznění knihovny Centra pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty (institut CMTF). Připravuje redukci fondu – vyřazení multiplikátů.

Mgr. Jiří Piáček
Vedoucí knihovny CMTF

Knihovna Fakulty tělesné kultury

V roce 2021 pokračovala rekonstrukce děkanátu. Knihovna byla od dubna 2020 do května 2021 pro uživatele uzavřená. Stavební práce zanesly knihovnu prachem. Vzhledem k ujištění, že již nebudou probíhat prašné práce, knihovnice provedly důkladný úklid knihovny. Skutečnost ale byla taková, že úklid musel být před otevřením proveden znovu.

Knihovnicko-informační služby

Po uzavření knihovny jsme se zaměřily na mailovou a telefonickou komunikaci se studenty a zaměstnanci. Naším cílem bylo co nejvíce usnadnit situaci studentům. Studenti si knihy z naší knihovny vyzvedávali na Zbrojnici nebo před budovou FTK. Doprava knih byla jak 3x týdně rozvozem, tak i našimi silami (autem, na kole). Studenti často vracejí knihy do biblioboxu, který je umístěn u menzy na FTK.

Knihovní fond

Vzhledem k nedostatku místa průběžně přesouváme málo půjčované dokumenty z volného výběru do příručního skladu a stále připravujeme knihy na vyřazení. Došlo také k pohybu časopiseckého fondu ve skladu v budově „C“. Fakulta do skladu, který sdílíme s archivem, pořídila nové regály a místnost byla vymalována. Časopisy musely být vystěhovány a následně opět srovnány do skladu.

Statistiky

Ve statistice se promítá, že K FTK byla do 14. 5. 2021 zavřena.

Počet svazků v knihovně	21 123	20 306
Počet přírůstků	255	285
Počet úbytků		1 103
Počet návštěvníků	4 720	8 204
Celkový počet výpůjček	16 696	17 909
Počet vrácených knih do biblioboxu	1 839	1 884
Počet studijních míst	59	65
Počet počítačů	22	22
Počet tisku	7 676	10 296
Skenování obálek, obsahu a literatury do katalogu	935	351
Katalogizace článků		77

Personálie

V roce 2021 se adaptovala na provoz knihovny A. Uvírová, která se na konci roku 2020 vrátila z MD.

Vzdělávání:

a) knihovníků

M. Lipusová

- Webinář BIS – WoS (9. 4.)
- Setkání správců OBD online (27.1.)
- Bibliotheca Academica (Liberec 1– 3. 11.)
- Zoom meeting Interní benchmart na UP, data a nástroje (7.12.)

A. Šindelářová

- Konference Knihovny současnosti (Olomouc, 8. 9.)
- Celoročně kurz angličtiny pro zaměstnance
- Zaškolení zaměřené na katalogizaci článků (22. 9.)

A. Uvírová

- Canva - grafika pro sociální sítě - online 4,5 hodiny (květen)
- Konference Knihovny současnosti (Olomouc, 8. 9.)
- Kurz angličtiny pro zaměstnance (říjen - prosinec)
- Online kurz angličtiny pro knihovníky (MZK, září – prosinec)
- Zaškolení zaměřené na katalogizaci článků (22.9.)

Vize

Udržení stávajícího standardu služeb a uvést do provozu tichou studovnu, která doplní služby knihovny.

Bc. Marie Lipusová
Vedoucí knihovny FTK

Knihovna Fakulty zdravotnických věd

Knihovna Fakulty zdravotnických věd Univerzity Palackého v Olomouci je nedílnou součástí Knihovny UP. Fond knihovny je zaměřen především na nelékařské zdravotnické obory, které jsou vyučovány na Fakultě zdravotnických věd (dále jen FZV) a je tedy členěna do jednotlivých zájmových předmětových skupin. Od roku 2015 knihovna sídlí v časopisecké studovně Knihovny Lékařské fakulty v dostavbě Teoretických ústavů Lékařské fakulty.

Knihovnicko-informační služby

Dopady pandemie Covid-19 se za rok 2021 pochopitelně promítly i do statistických výkazů knihovnicko-informačních činností. Knihovna byla v období pandemie Covid-19 zavřena až do 16. 5. Výuka probíhala pouze online a služby knihovny se omezily pouze na půjčování dokumentů po předchozí domluvě. Od 17. 5. se KFZV však studentům i zaměstnancům znovu otevřela a začala být plně využívána (v tuto dobu byl také pro studenty zprovozněn relax koutek). Od září potom byla na zkušební dobu rozšířena otevírací doba KFZV každý den do 18:00 s tím, že se od února 2022 upraví podle využívání studentů.

V KFZV jsou standardně poskytovány knihovnicko-informační služby, které zahrnují kromě půjčování, vracení, prodlužování a rezervování knih, také další odborné služby pro studenty a akademické pracovníky:

- Konzultační činnost – (určená pro studenty a akademické pracovníky) školení v rámci vyhledávání v dostupných elektronických informačních zdrojích (EIZ) zaměřené na lékařské a nelékařské vědy, pomoc s tvorbou citací, s citačním manažerem Citace PRO Plus, pomoc v rámci publikační a vědecké činnosti akademických pracovníků atd.
- Zpracování požadavků – rozmanitého charakteru: zpracování scientometrických dotazů pro akademické pracovníky, vyhledání vhodného časopisu k publikování jejich článku, řešení problémů a odborná pomoc s databázemi WoS a SCOPUS (např. problémy s propojováním citací) atd.
- Zpracování odborných rešerší – zpracování odborných nelékařských a lékařských rešerší akademickým pracovníkům. Studentům je v rámci konzultace podána individuální pomoc s případnými problémy při rešeršní činnosti.
- Ověřování – predátorských časopisů, zjišťování IF a dalších významných indikátorů časopisů, ověřování fulltextů článků a jejich poskytnutí v rámci databází UP, zprostředkování MVS atd.

Knihovní fond

Knihovní fond se v průběhu roku 2021 rozrostl o 476 exemplářů. Knihovní fond byl rozšířen z finančních zdrojů z grantů fakulty a nákladových středisek jednotlivých ústavů. Knihovna rovněž zajišťuje podklady pro akvizici v rámci KFZV, ale i rozvoje fondu nelékařských zdravotnických věd na Zbrojnici (Ústřední knihovna v rámci dotace Olomouckého kraje). V rámci akvizice byl fond rovnoměrně rozšířen tak, že z projektů byly často pořizovány dva výtisky stejné knihy, aby jeden byl v KFZV a druhý ve fondu příruční knihovny akademických pracovníků. Knihovna stále pokračuje v předplácení databáze Ovid Emerge with Ovid Nursing Full Text+, která nabízí přístup do časopisů, které jsou primárně nelékařského zdravotnického charakteru. Během roku 2021 KFZV zpřístupnila nově výpůjčky pro všechny své uživatele na 30 dní (předtím byla část fondu na 30 dní a část na 14 dní) a také došlo v rámci vyhledávání v katalogu k odstranění jmen vyučujících tak, aby nebyli jednoznačně identifikováni (ale studentům jsme samozřejmě schopni přesnou lokaci dokumentu zajistit).

Statistiky

Počet výpůjček (ve volném výběru) – **2019** (včetně prodloužení 964)

Počet návštěvníků – **18 802**

Rešerše – **14** (chybí data od ledna-dubna 2021)

Odborné konzultace – **16** konzultací (**15h**) (chybí data od ledna-dubna 2021)

Výuka – **19** výukových akcí, **202** proškolených studentů / akademických pracovníků (**38,5 h**) (chybí data od ledna-dubna 2021)

Školení – **1** školení pro všechny studenty 1. roč., **120** proškolených studentů (**1,5 h**) (chybí data od ledna-dubna 2021)

Otevírací doba (standardní) – **50 hod** (Knihovna uzavírána dle nařízení vlády ČR)

Počet knih odevzdaných do biblioboxu (nově instalován od května 2021) – **246**

Personálie

V květnu nastoupila za Bc. Irenu Voříškovou, která odcházela na mateřskou dovolenou, PhDr. Zuzana Svobodová, která na pozici vedoucí pracuje na poloviční úvazek.

Školení

a) knihovníky:

Součástí každoroční náplně práce knihovny je proškolení studentů a akademických pracovníků v přístupných elektronických informačních zdrojích (EIZ) dostupných na Univerzitě Palackého. Školení probíhalo v učebnách Fakulty zdravotnických věd. Vedoucí knihovny byla opět přizvána k výuce v rámci akreditovaných odborných předmětů na FZV pro studenty oboru dětská sestra, všeobecná sestra a zdravotnický záchranář:

- Informační zdroje a publikování (OSE/DSA07)
- Informační zdroje a publikování (OSE/VOP14)
- Práce s odborným textem (OSE/DSA02)
- Práce s odborným textem (OSE/VOP02)
- Práce s odborným textem (OSE/ZZP04)
- Práce s odborným textem (OSE/ZZK04)

V rámci těchto vstupů do výuky byla řešena problematika rešeršní činnosti, vyhledávání v odborných lékařských a nelékařských databázích, citační problematice, práce s odborným textem a etickým a právním aspektům vědeckých prací. Vedoucí KFZV se rovněž podílí na výuce předmětu (pod zkratkou USS/UPEZ pro prezenční studenty a USS/KUPEZ pro studenty kombinované), který je realizován na Pedagogické fakultě, konkrétně na Ústavu speciálněpedagogických studií, který se soustředil na problematiku tvorby / vyhledávání systematických review. Stejně jako v roce 2020 proběhl pro všechny první ročníky „Knihovnický úvodník“ o službách Knihovny a KFZV, který byl realizován přes ZOOM. Samostatná nabídka školení nebyla vedoucí vzhledem k polovičnímu úvazku ani pro studenty nabízena.

Bohužel nemám data v rámci výuky v LS 2021, protože jsem je od předchozí paní vedoucí nezískala, proto jsou počty proškolených studentů nižší než v roce 2020. Konzultace a individuální školení nebyla v roce 2021 příliš využívána, možná i z toho důvodu, že Ústřední knihovna, potažmo odd. BIS, nabízelo webináře na témata vyhledávání v EIZ a citace, které si šlo spustit i zpětně.

b) knihovníků:

V průběhu roku 2021 se vedoucí proškolením prostřednictvím webinářů na tato témata: „How to publish with Oxford Journals“, „**What do I need to know about open research, and what open access options do Lippincott Journals offer**“ a proškolení se také na novou platformu Web of Science.

Akce

KFZV nepořádala žádné akce v rámci roku 2021, a to z důvodu pandemie.

Spolupráce

KFZV spolupracuje s oddělením vědy a výzkumu na FZV a také realizovala vstup pro pracovníky děkanátu na téma postupu objednávání knih.

Vize

Knihovna si klade za cíl neustále rozšiřovat stávající knihovní fond. Dalším dílčím cílem je užší spolupráce s oddělením vědy a výzkumu na FZV, jejímž prostřednictvím by mohlo být hromadné školení akademické pracovníků nejen na EIZ, ale další potřebné proškolení v jiných oblastech. Knihovna rovněž nadále usiluje o svůj vlastní prostor (v současné době knihovna sdílí prostor s Knihovnou LF).

PhDr. Zuzana Svobodová
Vedoucí Knihovny FZV

Knihovna Lékařské fakulty

Knihovnicko-informační služby

Knihovna LF UP zprostředkovávala klasické knihovnicko-informační služby - elektronickou výpůjčku absenčních knih, výpůjčku prezenčních knih, tisk dokumentů, kopírování, skenování, nabíjení ISIC karet, půjčování časopisů, přístup k internetu, k rozličným databázím a portálům, výpůjčku notebooku a tabletu.

Novinkou v rozšiřování našich služeb bylo zahájení možnosti placení prostřednictvím platebního terminálu, tj. i bezhotovostně, za nabíjení kreditů, pro uhrazení pokut a také za nákup reklamních předmětů, což studenti velice přivítali, zejména ti zahraniční.

Přímo v knihovně byla k dispozici studovna s volným výběrem literatury a volná studijní místa pro studium prezenčních knih a časopisů. Dále byly studentům k dispozici studijní místa s počítači na chodbách a v atriu „staré“ budovy Teoretických ústavů, tedy celkově 4 studovny s možností využívání non-stop.

V prostorách knihovny se nachází 2 černobílé kopírovací stroje a samoobslužný skener. Další barevný stroj je k dispozici opět v nonstop zóně ve „staré“ budově Teoretických ústavů. V prostorách knihovny studenti využívali také univerzální nabíjecí box na mobilní telefony, notebooky či tablety.

V půjčovně lékařské literatury je umístěna odpočinková zóna, která studentům poskytovala jak pohodlné místo ke studování nebo byla třeba jen k odpočinku či k tichému setkávání. Protože v tomto koutku studenti hojně a rádi pobývali, tak i z tohoto důvodu vznikla v časopisecké studovně, místo příručního skladu posledních čísel časopisů, druhá, větší odpočinková zóna.

V prostorách Knihovny LF byly v prodeji propagační materiály Lékařské fakulty a Knihovny UP.

Co se týká odborných činností mimo výše popsaných služeb pro studenty, Knihovna LF se v roce 2021 soustředila zejména na zpracování tematických rešerší, vyhledávání plných textů článků a ověřování jejich dostupnosti, MVS aktivní i pasivní v rámci ČR i na mezinárodní úrovni, na konzultace a školení v oblasti rešeršní činnosti, EIZ, databází, citačních ohlasů, H-indexů, impakt faktorů časopisů a konzultace k problematice tzv. „predátorských“ časopisů, citování, citačních manažerů nebo bibliometrie či dalších výstupů z databází.

Knihovní fond

Knihovní fond byl doplňován především z prostředků Lékařské fakulty UP a rovněž z prostředků KUP a projektů. V roce 2021 se podařilo uskutečnit celkem 2 velké nákupy a průběžné malé nákupy. Fond byl rozšířen také na základě požadavků studentů a akademiků dle studijních osnov o 1 607 knih. Knihovní fond v celkovém objemu 12 324 knihovních jednotek byl následně rozdělen do jednotlivých lékařských oborů pro snazší orientaci přímo v regálech. Knihovna realizovala také akvizici knih a časopisů na jednotlivé ústavy a kliniky LF UP. Knihovní fond obsahuje nejen knihy,

ale také časopisy – knihovna nabízela celkem 121 titulů aktuálně odebíraných tuzemských i zahraničních časopisů (jak v tištěné, tak v elektronické formě). K dispozici byl také rozsáhlý archiv již aktuálně neodebírané periodické literatury. Lékařská fakulta UP pořídila ze svých prostředků nad rámec elektronických informačních zdrojů na UP unikátní expertní online databáze UpToDate, DynaMed Plus, EBM Reviews a výukové portály InSimu a AMBOSS, které nahradily přístup do ClinicalKey v minulých letech.

Statistiky

V průběhu celého roku 2021 probíhalo vyřazování opotřebovaných a starých knih z fondů ústavů, klinik a také knihovny, multiplikátů, knih neodpovídajícího zaměření a v neposlední řadě i časopisů.

Celkem bylo vyřazeno celkem 7 589 titulů knih nebo titulů z archivu periodické literatury.

Zaměstnanci knihovny provedli celkem 95 vzdělávacích akcí, školení, konzultací, exkurzí či výuku v akreditovaných předmětech. KLF se zúčastnila také Dne otevřených dveří UP a celouniverzitní akce Knihovny UP k propagaci elektronických informačních zdrojů „Týden s EIZ aneb I love e-zdroje“.

Knihovna LF UP byla zapojena také do projektu Obalkyknih.cz, v rámci kterého bylo během celého roku naskenováno 1 075 obálek, obsahů a použité literatury. Díky pandemické době se zaměstnanci v rámci dalšího vzdělávání méně a nepravidelně účastnili vzdělávání v online prostředí, s osobní účastí pouze na 2 konferencích. V roce 2021 se vedoucí Knihovny LF 2x účastnila setkání konzultační skupiny REGLEK (Konzultační skupina pro rozvoj regionálních center zdravotnických knihoven v ČR při Národní lékařské knihovně), již je Knihovna LF členem.

Počet návštěvníků	19 219
Počet výpůjček (+prolongace)	25 527
Počet rešerší	31
MVS pro naše uživatele	81
MVS pro uživatele z jiných knihoven	50
MMVS	25
Počet xerokopíí	98 030
Využívání biblioboxu (počet knih za rok)	2 453
Počet odborných konzultací	63

RNDr. Dana Šubová, Ph.D.
Vedoucí Knihovny LF

Knihovna Právnické fakulty

Knihovna Právnické fakulty je součástí Knihovny Univerzity Palackého v Olomouci a sídlí v budově B na adrese Tř. 17. listopadu 6. Knihovní fond je zaměřený na právo, politologii, sociologii a další příbuzné obory. Součástí knihovny PF je Evropské dokumentační středisko. Rok 2021 představoval pro knihovnu PF především dlouho očekávané stěhování do nových prostor a pokračování spolupráce s fakultou.

Knihovnicko-informační služby

V průběhu roku 2021 navštívilo knihovnu 11.657 uživatelů, realizováno bylo 8.040 absenčních výpůjček. Od ledna do dubna fungovala knihovna v režimu bezkontaktního výdeje knih. V tomto období (únor) se za pomoci studentů Právnické fakulty podařilo velmi rychle přestěhovat knihovní fond do nových prostor. Od května do prosince byla knihovna otevřena, přičemž v říjnu navštívilo knihovnu PF nejvíce - 3.864 - uživatelů.

U nových prostor knihovny je zabudován bibliobox na vracení knih, další přenosný je nově umístěn u vrátnice budovy B. Za rok 2021 studenti vrátili 727 knih, nejvíce pak v červnu 139.

Pro kopírování a tisk uživatelé používají 2 samoobslužné černobílé kopírky, které umožňují, mimo klasického kopírování, bezplatně skenovat dokumenty a posílat si je do vlastního e-mailu. Bylo provedeno 5.504 tisků a kopií. Knihovna slouží také jako místo pro nabíjení kreditů ke kopírování a tisku.

Pro uživatele je k dispozici 32 studijních míst a 5 počítačů, 2 skenery, 1 notebook a 1 tablet. Studovna je otevřena 40 hodin týdně.

Knihovní fond

Knihovní fond KUP PF byl doplňován především z prostředků Knihovny UP, Právnické fakulty UP a grantů.

Bylo zakoupeno 1.091 titulů v hodnotě 622.992 Kč. Z toho grantové nákupy činily 343.848 Kč a nákupy fakulty 180.979 Kč.

Ve stejném období bylo zakoupeno i 57 titulů periodik (49 českých a 8 zahraničních) v celkové hodnotě 98.165 Kč. Dále evidujeme 14 titulů periodik (9 českých a 5 zahraničních) docházející do knihovny jako dary.

Právnická fakulta UP předplatila ze svých prostředků databáze Oxford Handbooks Online: Law a Oxford Journals Law Collection.

V roce 2017 se Knihovna Univerzity Palackého přidala k projektu Obálkyknih.cz., v rámci kterého se do souborného katalogu skenuje obálka, obsah a seznam literatury všech nově zakoupených titulů a tyto údaje jsou doplňovány i u starších monografií. Během roku 2021 bylo naskenováno 2758 stran, z toho bylo 93 titulů, 907 stran obsahu a 1758 seznamů literatury.

Statistika

Počet návštěvníků knihovny	11.657
Počet studijních míst	32
Počet počítačů	5
Počet absenčních výpůjček	8.040
Počet svazků (knihovna-volný výběr)	14.878
Počet svazků celkem	35.056

Personálie

Knihovna PF pracovala v sestavě Jaroslava Čunderlová, Svatava Huňková a Michaela Vepřeková (vedoucí).

Vzdělávání

a/ knihovníky:

Školení pro studenty PF probíhalo od října do listopadu. Na podzim 2021 proběhlo 17 „úvodních školení“ s účastí 190 studentů. Toto školení je bodovým bonusem předmětu Úvod do studia na PF. Seznamuje studenty s fondem knihovny PF, katalogem knihovny a dalšími službami KUP.

b/ knihovníků:

Během roku se všechny zaměstnankyně zúčastnily jazykových kurzů.

Jaroslava Čunderlová:

webinář KUP – Úvod do vyhledávání v e-zdrojích, Codexis pro neprávnický aneb právní informace pro všechny, Pokročilé vyhledávání v e-zdrojích, webinář MZK – Informační brány pro vyhledávání odborné literatury, online konference Ústavu státu a práva – Právní minulost digitálně.

Svatava Huňková:

webinář KUP – Úvod do vyhledávání v e-zdrojích, Codexis pro neprávnický aneb právní informace pro všechny, Pokročilé vyhledávání v e-zdrojích, online konference Ústavu státu a práva – Právní minulost digitálně.

Mgr. Michaela Vepřeková:

webinář KUP – Úvod do vyhledávání v e-zdrojích, Codexis pro neprávnický aneb právní informace pro všechny, Pokročilé vyhledávání v e-zdrojích, webinář MZK – Poznáváme digitální knihovny, Informační brány pro vyhledávání odborné literatury, online konference Ústavu státu a práva – Právní minulost digitálně, webinář SVKHK – Informace státní a veřejné správy na internetu, online konference SVKHK – Konference o personální práci v knihovnách, webinář KISK MUNI – Datová gramotnost pro knihovníky, prezenční konference Knihovny současnosti 2021.

Účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Na konci února proběhl online 4. ročník akce Týden s EIZ, která seznamuje studenty a akademiky s elektronickými informačními zdroji a webovou stránkou eiz.upol.cz.
Od srpna knihovna umožnila svým uživatelům virtuální prohlídku svých prostor.
Koncem září proběhly oslavy 30. výročí obnovení Právnické fakulty UP, během kterých proběhla dedikace knihovny Miladě Horákové.
V listopadu jsme se s kolegy a kolegyněmi z KUP zúčastnili sbírky ke Dni válečných veteránů.

Vize

Úkolem do dalšího období bude důkladná revize fondu ve skladech knih a časopisecké literatury.

Mgr. Michaela Vepřeková
Vedoucí Knihovny PF

Knihovna Přírodovědecké fakulty UP

Knihovna PŘF je součástí Knihovny Univerzity Palackého a sídlí ve dvou objektech. Na adrese 17. listopadu 12, v budově PŘF na Envelopě, je umístěn fond zejména z oborů chemie, geologie, geografie, geoinformatiky, rozvojových studií, fyziky, optiky, matematiky a informatiky. Pobočka v areálu biologických oborů v Olomouci-Holici, na adrese Šlechtitelů 11, pokrývá oblasti botaniky, biochemie, buněčné biologie a ekologie.

Knihovnicko-informační služby

Knihovna PŘF zprostředkovává klasické knihovnicko-informační služby jako elektronickou výpůjčku a vracení absenčních knih, výpůjčku a vracení prezenčních knih, tisk dokumentů, kopírování, skenování, nabíjení ISIC karet, půjčování časopisů, přístup k internetu a databázím. Rovněž spolupracuje s dalšími složkami KUP (MVS, akvizice). Knihovna PŘF také tvoří podklady pro akvizici knih s přírodovědnou tematikou pro Zbrojnici.

Ve studovně na Envelopě je k dispozici 94 studijních míst, ve studovně v Holici 61 studijních míst. Studovna na Envelopě má otevřeno 43 hodin týdně, studovna v Holici 34 hodin týdně.

Rok 2021 byl v jarních měsících znovu poznamenán epidemií Covid-19, což výrazně ovlivnilo naši práci. Prakticky až do poloviny května byla knihovna uzavřena a půjčování knih probíhalo na základě předchozí emailové nebo telefonické domluvy. Knihy z Holice byly studujícím opět distribuovány přes Envelopu. Díky zkušenostem z předchozího roku ale výpůjčka běžela zcela bez potíží.

Tradiční letní uzavírka knihovny se s ohledem na studující na Envelopě nekonala, knihovnice zajistily během celých prázdnin možnost využití knihovních služeb. Na Holici bylo možné půjčení knih kvůli nedostatku personálu jen v předem stanovených termínech. Během července a srpna došlo v obou knihovnách k přesunu a údržbě fondu.

Od září se knihovna vrátila do celotýdenního provozu. S podzimem se sice epidemiologická situace postupně horšila, k dalšímu uzavření knihovny ale již nedošlo. Studující tak mohli v zimním semestru znovu využít nejen fond knihovny, ale i studijní místa, počítače, kopírky a skenery.

Realizováno bylo celkem 9 619 výpůjček. Návštěvnost činila 16 019 osob. Počet xerokopií byl 25 990. Všechny parametry jsou samozřejmě nižší než v době před epidemií, což je ovšem pochopitelné.

Knihovní fond

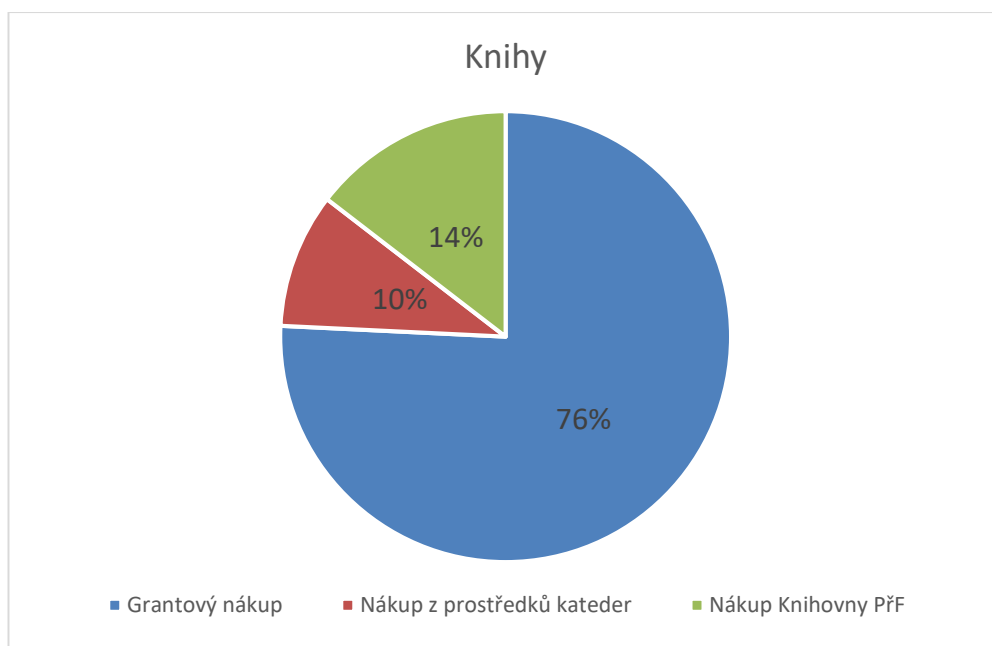
Knihovna PŘF disponuje vlastním rozpočtem, který jí poskytuje fakulta. Je určen především k nákupu knih a časopisů. Částka byla pro rok 2021 mimořádně navýšena na 350 000,- Kč z důvodu nákupu knihovních regálů.

V roce 2021 byly v rámci celé PŘF UP zakoupeny knihy a časopisy v celkové hodnotě 1 580 708,13 Kč. Celková vynaložená částka na nákup knih činila 1 060 197,30 Kč. Celková částka za nákup časopisů byla 520 510,83. U časopisů je preferována online forma.

Přírůstek knihovny za rok 2021 byl 2 214 knihovních jednotek.

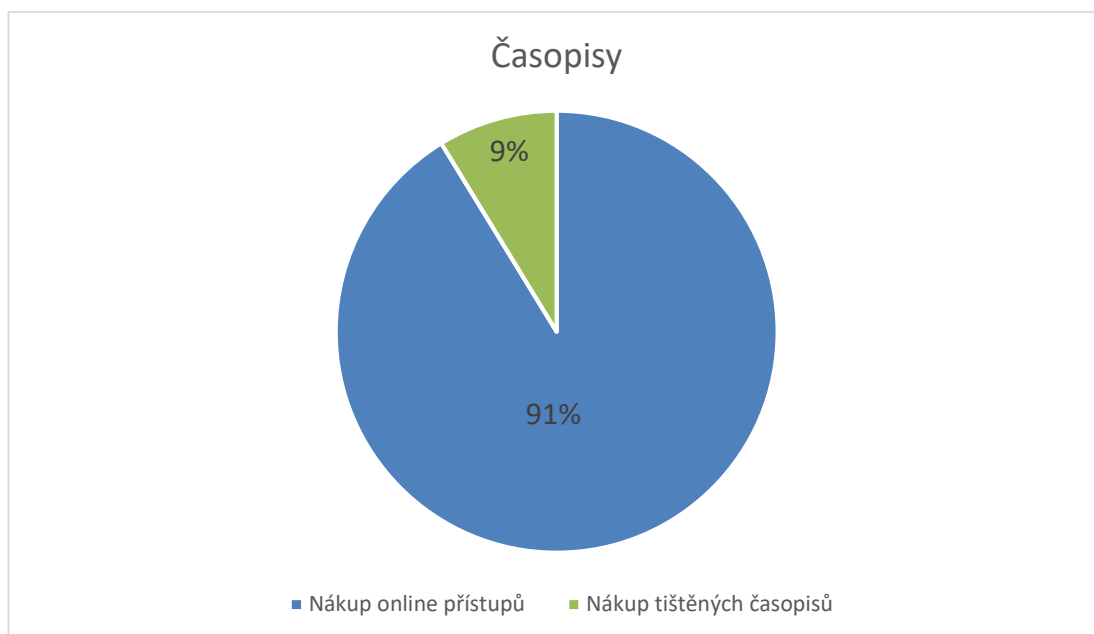
Akvizice knih v roce 2021

Druh akvizice - knihy	Kč
Grantový nákup	803 286,00
Nákup z prostředků kateder	102 542,00
Nákup Knihovny PŘF	154 369,30
Celkem	1 060 197,30

Akvizice časopisů v roce 2021

Druh akvizice - časopisy	Kč
Nákup online přístupů	474 990,17
Nákup tištěných časopisů	45 520,66
Celkem	520 510,83

Statistika

Počet návštěvníků knihovny	16 019
Počet studijních míst	155
Počet počítačů	22
Počet absenčních výpůjček	9 619
Počet svazků ve volném výběru	25 505
Počet xerokopí	25 990
Počet vrácených knih do biblioboxu	1 965

Personálie

V Knihovně PŘF došlo během roku 2021 k personálním změnám. Koncem května odešla na mateřskou dovolenou Mgr. Edita Lenochová. V období od června do srpna nebyla pracovní pozice knihovnice na Envelopě obsazena. Od 1. 9. na Envelopu nastoupila Vendula Plevová Marková. Knihovna PŘF od září pracovala v tomto složení: Mgr. Marcela Václavíková, Mgr. Vladislava Szitaiová, Vendula Plevová Marková a Zdeňka Koutná.

Vzdělávání

Knihovna poskytuje během celého roku konzultace ohledně výpůjčky knih a časopisů, vyhledávání v katalogu, kopírovacích služeb a skenování. Hlavní nápor se

každoročně soustředí do počátku zimního semestru, kdy přichází studenti prvních ročníků. Počátek akademického roku 2021/2022 již nebyl poznamenán další vlnou pandemie koronaviru a knihovna tak mohla své služby poskytovat zcela bez omezení ve stejném režimu jako před počátkem pandemie. Studenti se zejména do knihovny na Envelopu vrátili v původním počtu a opět hojně využívali celou otevírací dobu knihovny. Knihovnice poskytovaly větší množství konzultací, neboť kromě studentů prvních ročníků měli celou řadu dotazů i studenti druhých ročníků, kteří byli v předchozím roce o běžný akademický rok ochuzeni a mnohé informace ohledně fungování KUP jim proto chyběly.

Během roku se zaměstnankyně účastnily jazykových kurzů, pokud pandemie dovolila jejich konání. Účast na větším počtu školení a seminářů nebyla možná, řada školení byla zrušena.

M. Václavíková

Celoroční kurz angličtiny pro zaměstnance
Bezpečnost uživatelských dat v digitálním světě
Konference „Knihovny současnosti“ - Olomouc
Konference „Bibliotheca Academica“ – Liberec

V. Szitaiová

Celoroční kurz angličtiny pro zaměstnance
Medicína trochu jinak

V. Plevová Marková

Celoroční kurz angličtiny pro zaměstnance
Školení elektronických informačních zdrojů

Akce, účast na projektech, spolupráce s jinými subjekty

Knihovna se účastní celouniverzitního Dne otevřených dveří. Rovněž spolupracuje na projektu ObalkyKnih.cz, který sdružuje různé zdroje informací o knížkách do jedné, snadno použitelné webové služby. V průběhu roku se podařilo naskenovat 3073 záznamů obálek, obsahů či seznamů literatury, což je mírný nárůst oproti předchozímu roku.

V měsíci únoru proběhla v knihovně celotýdenní vzdělávací akce na podporu a propagaci elektronických informačních zdrojů.

Vedoucí knihovny se účastnila Noci vědců. Do tohoto projektu přispěla čtením na téma „Čas“.

Vybavení

Vzhledem k nedostatečné kapacitě knihovny na Envelopě došlo k nákupu tří nových regálů k ukládání knih. Reály byly do knihovny dovezeny v listopadu a jejich konečná cena byla stanovena na 132.523,89 Kč.

Vize

Nadále budeme spolupracovat s vyučujícími při nákupu vhodné literatury, v roce 2021 se komunikace v tomto směru velmi osvědčila. Dojde k úpravě prostor v knihovně na Envelopě, vznikne malý relaxační koutek pro návštěvníky. V plánu je opět uspořádání knižní výstavy, bude ovšem záležet na vývoji pandemické situace. Rovněž se chceme větší měrou vzdělávat, ať už v jazykových kurzech nebo při odborných knihovnických školeních.

Mgr. Marcela Václavíková
Vedoucí Knihovny PŘF